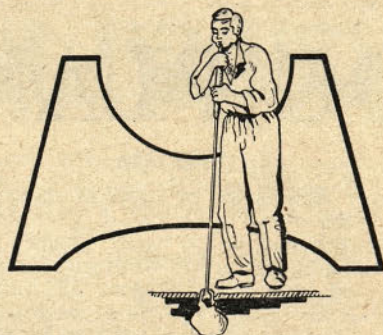

Urejuje uredniški odbor: Kozole Drago, Vračun Viljem, Racki Viktor, ing. Tramte Franc, Strgaršek Janko, Janežič Alojz, Gerhard Jože. Odgovorni urednik: Gerhard Jože. Uredništvo in uprava: Steklarna Hrastnik. - Izhaja stalno na 8 straneh vsakega 5. v mesecu. - Naslov: »Steklar« glasilu kolektiva Steklarne Hrastnik, tel. št. 81-622 — interno 19. Tisk in klišej CETIS grafično podjetje Celje

GLASILO KOLEKTIVA STEKLARNE HRASTNIK

Leto VI.

Hrastnik, 6. 4. 1970

Št. 3

PRIHODNJIH DESET LET

Zasnova razvoja naše republike za prihodnjih deset let je postavljena na ideološki integraciji vseh delovnih ljudi Slovenije, na tehnološki revoluciji sedanjega sveta in na nadaljnji ekspanziji. Hiter tehnološki razvoj spremlja strukturo proizvodnih sil in njihovo proizvodno zmogljivost. S tem soočamo naše zmogljivosti in si začrtujemo politiko naših nadaljnjih nalog. Gospodarska ekspanzija v svetu in v Jugoslaviji nas sili v analizo, ki nas opozarja, da Slovenci ne smemo zaspiti na današnjih uspehih, ampak moramo obdržati tempo, ki se diktira. Tu se moramo osloniti na naše umske in proizvodne možnosti. Predvsem umske, saj bo glavna borba napredka vodila v duhovni sferi, materialna dobrine pa bodo njena logična posledica. To je zelo važno, da ne bomo poenostavljali stvari, saj prihajamo v obdobje, ko bo učenje in znanje glavna sila, ki bo vlekla družbo naprej. To so skop opisani obrisi vizije bodočega razvoja Slovenije.

Kakšna pa je naša pot? Na čem bomo mi zasnovali naš razvoj? Tudi Steklarna Hrastnik s svojimi 1800 zaposlenimi živi v tem svetu, svetu tehnološke revolucije in ekspanzije. Prišli smo na stopnjo razvoja, ki nam daje možnosti smelejšega programiranja naprej. Letos bodo izpolnjena naša predvidevanja v programu za leto 1970. Močno smo povečali vrednost proizvodnje, dvignili smo dohodek in ponovno smo dokazali, da smo sposobni živeti tudi na tujih tržiščih. Vse to so pozitivni rezultati. Ni smo pa uspeli dovolj hitro prestrukturirati našo proizvodnjo, obdržali smo še naprej neke značilnosti ekstenzivnega gospodarjenja. Vrsto problemov smo reševali preveč praktičistično, ni smo uspeli študijsko reševati tisto, kar bi se moralo, to pa največkrat zaradi tega, ker bi ljudje morali spremeniti svoje navade. Zaradi tega smo kronični bolniki na prevelikem številu zaposlenih. Naš razvoj za prihodnjih 10 let je v grobem že zasnovan. Kmalu lahko pričakujemo obravnavo o tem. Njegova zasnova je postavljena v tem, da moramo novi tehnologiji odpreti še bolj nastežaj vrata, ji dati možnost, da nas potegne naprej. Želimo tako strukturo proizvodnje, da bomo s temi zaposlenimi povečali proizvodnjo za 100 %, njeno vrednost tudi za toliko, dohodek pa še za

nekoliko več. Razumljivo, da bomo morali bistveno spremeniti strukturo zaposlenih, zlomiti nekaj mentalitet stare miselnosti, ki bo tak razvoj samo ovirala in na koncu tudi omogočila. Od strokovnega kadra bomo morali zahtevati točno izpolnjevanje zastavljenih nalog, visoko organizacijsko znanje in posluš, da je

samouprava platforma za urejanje družbenih odnosov.

Samoupravljanje je tak organiziran družbeni odnos, ki daje možnosti slehernemu za afirmacijo, ne more pa trpeti političnih demagogov ali anarhistov. To velja za slehernega zaposlenega. Če to ne bo tako, potem naj nihče ne pričakuje, da bosta znanje in

tehnologija lahko pripeljala na predek med betonske stene in tovarniške dimnike.

Mislím, da bomo morali k številkami našega 10-letnega razvoja pripisati še nekaj o povezovanju navzven, o koncentraciji denarne in umske moči in nenazadnje, tako kot jaz, o spoštovanju doseženega in o naših odnosih.

DVE DESETLETJI NA ČELU KOLEKTIVA

20-letno obdobje dela Jožeta Klanška kot direktorja Steklarne Hrastnik sovпада z jubilejem delavskega samoupravljanja. Navidez dolgo obdobje 20 let je hitro minilo v neprestanem angažiranju pri reševanju problemov in nalog, ki si jih je delovni kolektiv zastavil.

direktorja, toliko bolj cenjeni. Ne bi navajali številčnih pokazateljev o progresu in dosežkih, ki so bili v tem obdobju realizirani, kajti rezultati se danes vidijo na vseh področjih, le da jih mi, ki živimo stalno v tem okolju, ne opazimo v tolikšni meri.

Poleg rezultatov, ki jih je doseglo podjetje pod njegovim vodstvom, je treba omeniti še izredno aktivno delovanje tov. Klanška kot družbeno-političnega delavca na širšem teritorialnem območju, na raznih področjih delovanja. Širina njegovega udejstvovanja je bila izražena tudi ob razpisu delovnega mesta za direktorja leta

1966, ko so ga voljeni predstavniki kolektiva ponovno in enoglasno izvolili za to odgovorno funkcijo.

Vsi njegovi dolgoletni naporí so bili usmerjeni skrbí za boljše delovne in življenjske pogoje celotnega kolektiva tako, da se lahko reče, da živi za kolektiv in s kolektivom.

Ob njegovem delovnem jubileju mu želimo delovni ljudje tovarne mnogo uspehov pri njegovem nadaljnjem delu! Verjame-mo, da so že doseženi rezultati in načrtani program, ki naj se realizira, zanj osebno tudi največje priznanje.

Ob 8. marcu - solidarnost zaposlenih žena

Kakor že nekaj let nazaj, je tudi letošnje leto centralni delavski svet odločil, da prispeva 1.000.000 S din za obdaritev zaposlenih žena v kolektivu.

Komisija za varsivo žena in mladine pri centralnem delavskem svetu pa je na svojem sestanku sprejel predlog, da bi se ta sredstva porabila za pomoč prizadetim po potresu v Banja Luki ali za pomoč Kozjanskemu. S tem predlogom je sindikalna podružnica tudi šla na posamezne sestanke z zaposlenimi ženami v kolektivu.

Na sestankih se je pokazalo izredno razumevanje zaposlenih žena, ki so odločile, da je pravilno, da se sredstva, katera je centralni delavski svet namenil za obdaritev, odstopijo v namene, katere je predlagala komisija.

Ker je bilo na sestankih več predlogov o razdelitvi sredstev, naj bi tovarniški odbor sindikata skupaj s komisijo odločila najboljši način razdelitve. Predlagali so, da se dele sredstva za pomoč Banja Luki tudi za bolnico Trbovlje, onkološko bolnico v Ljubljani in pomoč Kozjanskemu.

Ta gesta in odločitev zasluži vso pohvalo vsem našim zaposlenim ženam.

r. r.

PREDLOG PLANA ZA LETO 1970

S precejšnjo zamudo bomo kmalu sprejemali plan za 1970. leto. Kolektiv pa obveščamo o predlogu plana (skrajšana oblika), ki ga bodo obravnavali organi upravljanja v najkrajšem času.

KAPACITETE

Izhodišče za planiranje so bile kapacitete prodaje in predloženi asortiman, kar je potem interpolirano na proizvodne kapacitete. V sestavu asortimana je osnovni motiv vrednost in forsiranje t.i. »dobrega asortimana«, kar moramo sprejeti z določeno rezervo glede na kalkulacije, ki nam ne dajejo realne slike o tem, kateri asortiman je bolj ali manj ugoden za proizvodnjo ali prodajo.

Komercialni plan je vsklajen s kapacitetami proizvodnje in dodelave.

Za realizacijo plana ročne in polavtomatske proizvodnje je predvideno 89 brigad.

Planirani sestav brigad je idealno postavljen nasproti planu asortimana, vendar bo prihajalo do sprememb v operativnih mesečnih planih zaradi trenutnih zahtev tržišča.

Normativ delovnih dni je 250 na brigado.

Normativi produktivnosti so vzeti na osnovi lanskoletnih povprečnih dosežkov.

Predviden je remont »A« bane do druge polovice leta in remonti dnevnih kadnih peči.

Pri avtomatski proizvodnji je upoštevan remont »G« bane ter avtomatov H-28, »Eldred« in U-8, sicer pa so vzeti proizvodni normativi na ravni lanskoletnih povprečnih dosežkov. Pri IS avtomatih bi bile zasedene kapacitete za 924 delovnih dni (3 avtomati), kar pomeni, da na menjava, zamude in podpopravno produkcijo odpade na vsak avtomat 57 dni letno.

PROIZVODNJA

Planirana ročna in polavtomatska proizvodnja znaša 9.490 ton oz. 27.018.400 komadov. V odnosu na leto 1969 je to za 1147 t več oz. za okrog 1,5 milijona komadov več. Naivečji del zvišanja odpade na MDR skupino, z druge strani pa je samo pri podmornici predvidena nižja proizvodnja. Razlike med letom 1969 in 1970 nas ne smejo preveč motiti, ker je v letu 1969 bilo izredno veliko izpada pri številu brigad.

Avtomatska proizvodnja bi znašala 10.176 t (1969 — 9.889 t) oz. 137 milijonov komadov (1969 — 131 milij.). V letu 1969 smo imeli tromesečni remont »H« bane in treh avtomatov.

Proizvodni odpadek bi znašal za ročno in polavtomatsko proizvodnjo 18,54 % (1969 — 18,19 %), za avtomatsko proizvodnjo 13,35 % (1969 — 14,96 %), oziroma za celotno proizvodnjo 14,25 % (1969 — 15,51 %).

Za vskladiščenje planiranih 19.666 t bo potrebno 27.333 t steklene mase, torej bo kilogramski odpadek 28,05 % (1969 — 31,57).

PRODAJA

Količinsko bi prodaja morala biti enaka proizvodnji. Vrednost proizvodnje po neto prodajnih cenah znaša 9,75 milijarde S-din, od tega pa za eksport 2,73 milijarde S-din. Pri neto vrednosti smo že upoštevali odbitke zaradi rabata, loma in domače ter inozemske provizije pri eksportu.

Bruto prodajna cena za kg stekla je 5,46 din, neto pa 4,96 din. Izvoz bi bil v višini 2.290.146 USA \$, od tega bi na klirinško področje (Poljska) plasirali za 164.000 \$. Največji izvoz je predviden v ZRN in ZDA, sledijo pa Anglija, Belgija, Francija, Italija, Avstrija, Švedska in Poljska.

POSLOVNI STROŠKI

Poslovni stroški se dvigajo iz leta v leto. Tudi v planu 1970 zavzemajo primarno mesto. Princip planiranja je bil naslednji: direktni materiali, surovine, in energetika so planirani po obstoječih normativih, režijski material in ostali stroški pa po doseženem nivoju v letu 1969 z izjemo stroškov, za katere zagotovo vemo, da se bodo iz kateregakoli vzroka zvišali ali znižali.

	1969	1970
— surovine	925	1.000
— pomožni material	720	735
— izdelavni material delavnic	316	270
— režijski material	294	250
— električna energija	150	157
— mazut	720	557
— premog	100	124
— butan in kisik	150	166
— voda	85	83
— maziva	53	53
— investicijsko vzdrževanje	310	336
— amortizacija	412	642
— prevozi	179	228

Vsi stroški so planirani po obratih, enotah in stroškovnih mestih, tako da bo zasledovanje stroškov omogočeno tudi vodjam enot.

Detaljnije podatke o stroških (npr.: sredstva za izobraževanje, velika popravila itd.) bomo podali pri poročanju.

CELOTNI DOHODEK IN DELITEV

Zaradi ilustracije bomo podali delitev celotnega dohodka v obliki, kakor smo to vajeni iz poročil knjigovodstva, razen tega nam to omogoča primerjavo z doseženimi rezultati v letu 1969. Nova delitev ne pozna kategorije dohodka za delitev, temveč je

Planirani poslovni stroški znašajo 5,82 milijard S-din (1969 — 5,34 milijard S-din), torej zvišanje za 8,9 %. Ne glede na to, da se je celotni dohodek dvignil za 10,6 % in bo udeležba stroškov v celotnem dohodku nekoliko manjša v letu 1970, moramo konstatirati, da v teh pozicijah ležijo naše rezerve. Namreč, paralela celotni dohodek — stroški ni povsem realna, ker je na višino celotnega dohodka vplival dvig prodajnih cen.

Zavestno smo v stroških planirali višjo amortizacijo kot je predpisana po minimalnih stopnjah, kar zvišuje stroške za okrog 2 milijona din, vendar se zavedamo, da je to del naše akumulacije.

Precej visoki so stroški pogodbenih in zakonskih obveznosti, na kar ne moremo veliko vplivati. Prišlo je tudi do približno 30 % zvišanja prevoznih stroškov zaradi novih tarif železnice.

Drugi stroški so ponekod verjetno neopravičeno visoki in bi v letu 1970 morali voditi akcijo, ki bi pripeljala k izboljšanju ekonomičnosti.

Dajemo pregled nekaterih najvišjih stroškov za leto 1969 in 1970 (v milijonih S-din):

	1969	1970
— surovine	925	1.000
— pomožni material	720	735
— izdelavni material delavnic	316	270
— režijski material	294	250
— električna energija	150	157
— mazut	720	557
— premog	100	124
— butan in kisik	150	166
— voda	85	83
— maziva	53	53
— investicijsko vzdrževanje	310	336
— amortizacija	412	642
— prevozi	179	228

neto produkt izenačen z dohodkom, v tem neto produktu pa so pogodbene in zakonske obveznosti, vkalkulirani osebni dohodki in ostale izločitve iz dohodka.

Prikaz delitve celotnega dohodka s primerjavo za leto 1969 bi bil naslednji (glej tabelo spodaj):

Vrednost netoprodukta (celotni dohodek zmanjšan za materialne stroške in amortizacijo) znaša 47.761.247,72 in je stopnja »dobitka« 5,89 %.

Kakor je iz delitve razvidno, osebne dohodke predvidevamo za okrog 10 % višje in bi povprečni neto osebni dohodek na zaposlenega znašal 1.040,00 din ter planska vrednost točke 1,54 din.

	1970	1969	Indeks 1969 = 100
CELOTNI DOHODEK	88.691.966,37	98.099.310,72	110,6
Materialni stroški		43.915.774,10	
Amortizacija		6.422.288,90	
Pogodbene obveznosti		3.114.865,35	
Zakonske obveznosti		4.698.415,00	
POSLOVNI STROŠKI	53.407.719,90	58.151.343,35	108,9
DOHODEK	35.284.246,47	39.947.967,37	113,2
za osebne dohodke	31.134.155,24	34.168.320,00	109,8
za sklade	4.150.091,23	5.779.647,37	139,3

Skladi imajo najhitrejšo rast, toda v absolutnem znesku to ni so tako visoka sredstva, posebno v odnosu na višino celotnega dohodka. Neto skladi bi znašali 506 milijonov S-din in bi skupaj z amortizacijo (642 milij. S-din) bila sredstva za reprodukcijo in anuitete v višini 1.148 milij. S-din zadostna.

Planirano število zaposlenih je nekoliko višje in znaša 1861. Do zvišanja bi prišlo predvsem v pomožnih delavnicah v drugem polletju. Pri sistemizaciji delovnih mest bo potrebno preveriti plansko število zaposlenih in pregledati eventualni rebalans.

Kralj Boris, oec.

Tovariš Kirhmajer pri vžiganju 40-tonske peči. Posnetek je nekoliko pozno objavljen.

POPRAVEK K 2. ŠTEVILKI STEKLARJA

V prejšnji številki »Steklarja« je prišlo do neljube pomote v članku »Ekonomičnost — odločilni faktor poslovanja v letu 1960«.

V poglavju »prodaja« je navedeno, da je izvoz znašal 42,5 milijarde S-din, pravilno pa je: 2,5 milijarde S-din.

Prav tako je v poglavju »celotni dohodek« napačno navedeno, da je v letu 1969 bilo izplačano za osebne dohodke nekaj nad 3 milijone S-din, pravilno pa je: nekaj nad 3 milijarde S-din.

Prepričani smo, da so bralci napake spoznali in sami povzeli logične številke ter da informativnost zaradi tega ni »trpela«. Opravičujemo se zaradi napak.

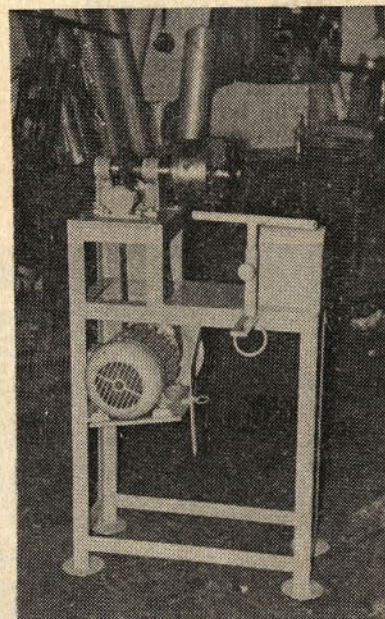
Uredništvo

DELO KLUBA MLADIH PROIZVAJALCEV

Pred kratkim je bila razširjena seja vodstva KMP. Na tej seji so člani kluba skupaj z mojstri, ki poučujejo v okviru KMP, pregledali dosedanje delo le-tega. Pri tem so ugotovili, da je po začetnih težavah postal klub tako močno dejavnost, katere vodstvo v dosednji obliki ni več zmožno voditi. Zato je bilo potrebno povečati število članov vodstva KMP. Tako je v novem vodstvu precej starejših članov. Delo kluba pa je razdeljeno po posameznih obratih. Za vsak obrat pa je zadolžen drug vodja. No, o tem podrobneje kdaj drugič. Danes pa si oglejmo delo KMP v okviru delavnice.

Po ustanovitvi KMP je delo ravno v tem sektorju naletelo na precejšnje težave. Kajti tu je bilo treba imeti na razpolago stroje in pa precej orodja ter merilnih inštrumentov. Poleg tega pa so tudi nekateri starejši člani kolektiva zadržano gledali na razvoj kluba. Pozneje, ko smo kljub začetnim težavam dosegli prve uspehe, pa je bilo dosti lažje. Najprej je klub deloval samo v okviru cizlerske in strgarske delavnice. No, z letošnjim letom pa je klub zaživel tudi v ključavničarski delavnici. Izbrani so tudi posamezni mojstri za delo z vajenci v posameznih delavnicah. Tako vodijo delo: v cize-

larski delavnici tov. Klemen Ignac, v strgarski tov. Klemen Rado in v ključavničarski tov. Jeršin Ignac. Tem pa v precejšnji meri pomagajo tudi vodje delavnic in pa tovariš inženir Niko Kavšek. Potem, ko je bilo delo na začetku precej improvizirano, pa smo z letošnjim letom pričeli mnogo bolj sistematsko. Tovariš ing. Niko Kavšek je videl, da so v okviru kluba zares velike možnosti za izpopolnjevanje že obstoječega kadra. Kolektiv pa ima to prednost, da ta kader že sedaj izkoristi do popolnosti. Iz takega sodelovanja so se pokazali že tudi prvi rezultati. Tovariš Kavšek je pristopil k konstrukciji »stroja za navarjevanje«, katerega je klub izdelal v rekordnem času ob zares minimalnih sredstvih. Strojček je vreden okrog 5.000 din, od tega pa so bili izdatki za material le okrog 1.000 din. Strojček je izdelan na principu stružnice. Njegov namen je, da z njegovo pomočjo nanašamo varilni prah (iz uvoza) na posamezne polizdelke; predvsem na trne za avtomatsko proizvodnjo, čigar površine morajo biti iz trdih finih površin. Do sedaj smo tako obdelano orodje uvažali, predvsem iz Belgije. Sedaj bomo lahko kompletne trne izdelovali v naših delavnicah. S tem smo verjetno dosti pridobili. Poleg tega, da smo s tem privomočkom pomagali kolektivu pri proizvodnji, smo tudi naš kader pričeli pripravljati strokovno in na psihično odgovornost in odnos

Tako izgleda stroj za navarjevanje, ki so ga izdelali mladi iz kluba MP

do podjetja. Mislimo, da bomo na tak način dobili zares strokovne delavce in s čutom odgovornosti do podjetja, do naše družbe nasploh. To pa je glavni cilj našega KMP.

Prihodnjiki pa o delu KMP v ostalih obratih.

J. P.

Tovariš Ignac Jeršin s skupino vajencev, ki so izdelali stroj za navarjevanje

OB 100-LETNICI ROJSTVA V. I. LENINA

KLARA CETKIN:

SPOMINI NA LENINA

Klara Cetkin (1857—1937) je bila vidni funkcionar nemškega in mednarodnega delavskega in komunističnega gibanja. Je ena izmed ustanoviteljev Komunistične partije Nemčije. Na III. kongresu Komunistične internacionale je bila izvoljena v Izvršni komite Kominterne. Bila je na čelu njene mednarodnega ženskega sekretariata.

Leninova osebnost vsebuje harmonično strnitev veličine vodje in človeka. Prav zaradi te posebnosti se je Leninova osebnost za vedno vkoreninila v veliko srce svetovnega proletariata, to pa je tisto, kar je Marx imenoval srečni žreb borca za komunizem. Delovno ljudstvo in vsi tisti, ki so žrtvovali bogastvu, vsi tisti, ki ne poznajo navadne laži in dvoličnosti buržoaznega sveta, torej vsi tisti z izostrenim občutkom, uvidevajo razliko med resničnim in lažnim, med skromno veličino in napihnjeno domišljavostjo, med iskreno ljubeznijo, ki je usmerjena proti njim, in tekmo za popularnostjo, v kateri se izraža samo prazna domišljija...

Po zmagoviti ruski revoluciji sem se prvič srečala z Leninom zgodaj jeseni leta 1920. To se je zgodilo takoj po mojem prihodu v Moskvo, v času IX. vseruske konference Ruske komunistične partije (bolj-

ševikov), ki je zasedala od 22. do 25. septembra 1920 v Kremlju. Dobila sem vtis, da se ni Lenin skoraj nič spremenil niti postal. Lahko bi skoraj prisegla, da je nosil isti skromni skrbno očiščeni površnik, ki sem ga videla v njem, ko sva se srečala prvič leta 1907 na svetovnem kongresu II. internacionale v Stuttgartu. Roza Luksemburg je imela ostro umetniško oko in je lahko opazila pomembne detajle; takrat mi je pokazala Lenina in rekla: »Dobro poslej tistega človeka. To je Lenin. Poglej njegovo trdovratno trmasto lobanjo.«

Lenin je s svojim vedenjem in v svojih govorih ostal takšen, kakršen je bil prej. Diskusija je od časa do časa postajala zelo živahna, mogli bi celo reči — strastna. Lenin je, kot prej v času kongresa II internacionale, izredno pozorno spremljal tok diskusije, veliko se je premagoval, videti je bil miren, v vsem tem pa se je izražala njegova notranja skoncentriranost, energija in prožnost. To so dokazovali tudi njegovi vzkliki, posamezne pripombe in daljši govori, ki jih je imel, kadar se je prijavil za besedo. Človek je imel vtis, da njegovemu ostremu pogledu in bistremu razumu ne more uiti ničesar, kar je bilo vredno pozornosti. Na tem sestanku sem opazila — kot tudi ob vsaki priložnosti pozneje — najznačilnejše Leninove poteze: preprostost, prisrčnost in naravno obnašanje v vseh svojih odnosih do tovarišev. Rečem »preprostost«, ker sem dobila popolnoma določen vtis, da se ta človek ne more obnašati drugače kot se

obnaša. Njegov odnos do tovarišev je naraven izraz celotnega njegovega notranjega bitja...

Treba je bilo samo videti, kako preprost in skromen je bil Leninov nastop, nastop človeka, ki je imel za seboj že opravljeno veličansko delo in ki je nosil veliko breme neomejenega zaupanja, najtežje odgovornosti in neskončnega dela! Popolnoma se je vživel s tovariši, bil je enoroden z njimi, bil je eden od številnih. Niti z eno potezo niti z izrazom obraza ni hotel prisiljevati kot »vodilna osebnost«. Takšne poteze so mu bile popolnoma tuje, kajti bil je briljantno izražena osebnost. Kurirji so mu stalno prinašali obvestila iz raznih civilnih in vojaških ustanov, on pa je pogosto takoj, na licu mesta odgovarjal z več na hitro napisanimi stavki. Lenin je za vsakega imel prijateljski nasmeh, vsakemu je v znak pozdrava pokimal z glavo. Videti bi morali obraze tistih, katerim je to bilo namenjeno — bili so to veseli obrazi. Med zasedanjem je od časa do časa, ne da bi zbujal kakšno posebno pozornost, govoril o raznih vprašanjih s tem ali onim tovarišem. Med odmorom je moral vzdrževati pravi juriš: z vseh strani so ga obkrožali tovariši — moški in ženske, prebivalci Petrograda, Moskve, in drugih mest, posebno pa je bilo veliko predstavnikov mladine. Obsipali so ga z dežjem prošelj, vprašanj in predlogov.

Lenin jih je vse poslušal in jim odgovarjal z neizčrpno in presunljivo potrpežljivostjo. Vedno je bil (Dalje na 4. strani)

20 let samoupravljanja — 20 let samoupravljanja

1950. LETA PRVI DELAVSKI SVET V STEKLARNI HRASTNIK

Letos praznujemo pomembno obletnico, ki bo ostala zapisana v zgodovini boja delovnega ljudstva v naši državi. Pred 20 leti je Zvezna skupščina kot predstavnik delovnega ljudstva spre-

je naša socialistična država kot prva začela uvajati nove socialistične odnose v delovnih kolektivih, to je odnose delavca — proizvajalca do sodelovanja v upravljanju z gospodarskimi podjetji.

Kljub številnim pomislekom, ki so se pojavili proti tem ukre-

danec priča naš nagel razvoj, naši uspehi, naša nova tovarna in garantirano delo več sto zaposlenim.

Danes po 20 letih delavskega upravljanja lahko trdimo, da smo v glavnem premagali vse ovire, ki so se nam postavljale na poti in da smo opravičili zupanje, ki nam je bilo dano. V prizadevanju, da se usposobimo za dobre upravljalce, je bilo sicer precej napak in nepravilnosti, slabih in dobrih izkušenj, kljub temu pa doseženi uspehi dokazujejo, da je naša pot pravilna.

V kolektivu steklarne smo izvolili že 22. januarja 1950. leta delavski svet, ki je štel 60 članov. Ta delavski svet ni bilo mogoče šteti kot upravni organ, pač pa samo kot posvetovalno telo, ki je lahko s posvetovalno pravico sodelovalo pri upravljanju podjetja. Volitve niso bile neposredne. Svoje predstavnike smo izbrali proizvajalci po delegatskem sistemu in tako je 120 delegatov izvolilo izmed članov kolektiva 60 delavcev, ki so predstavljali delovni kolektiv in so imeli pravico, da s svojimi predlogi pomagajo pri upravljanju podjetja.

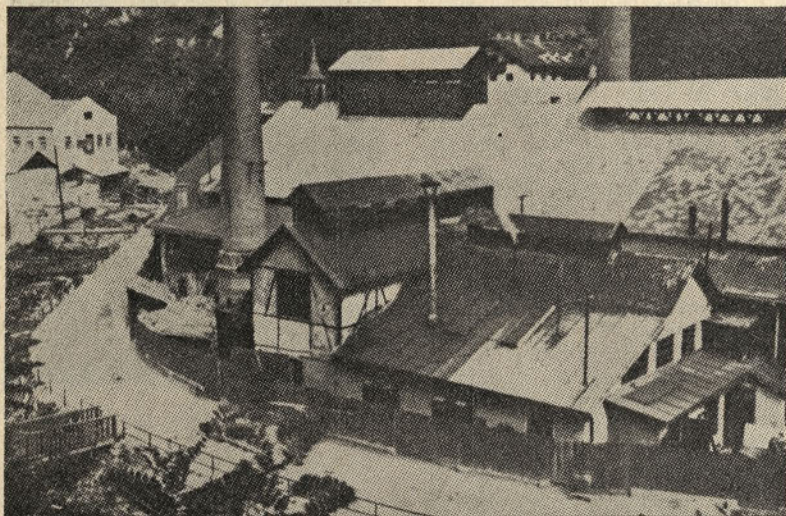
Prvi delavski svet v Steklarni Hrastnik je bil izvoljen v avgustu 1950. leta. Akt o prevzemu upravljanja podjetja pa je bil izvršen 25. avgusta istega leta.

Iz zapisnikov sej delavskih svetov je razvidno, da so že prvi delavski sveti pravilno zastavili

delo. Tako je delavski svet že v letu 1952 sprejel sklep o izgradnji nove tovarne.

Nič manj pomembnejše ni bilo odločanje delavskih svetov o količinski proizvodnji tovarne. Upoštevajoč možnosti podjetja se je proizvodnja povečala iz leta v leto. Začetek je bil res težaven, kajti proizvodnja, ki je bila dosežena leta 1950 in je znašala 4.938.000 kg, je terjala od vodstva podjetja in delavskega sveta, da je treba nekaj storiti. Uspehi so se iz leta v leto večali, prišla je odločitev o rekonstrukciji tovarne, določitev o uvedbi modernih sodobnih avtomatov v proizvodnjo. Te odločitve se že danes znatno obrestujejo za celotni kolektiv. Proizvodnja je vidno naraščala. Že 1960. leta beležimo 8.149.448 kg proizvodnje in preko 318.000 \$ izvoza. Povprečne plače so narasle na 20.917 din. Leta 1964 že beležimo za preko 1 milijon \$ izvoza in 10.435.702 kg proizvodnje. Povprečne plače pa so že 45.288 din. Tako narašča proizvodnja, izvoz in povprečen osebni dohodek iz leta v leto. V preteklem letu, to je jubilejnem letu 20-letnice upravljanja podjetja po delavskem svetu, pa je proizvodnja narasla na 18.232.316 kg in izvoz na 2.482.332 \$, povprečne plače na 96.642 din. Ti rezultati kažejo, da je delavsko upravljanje uresničilo sprejete sklepe glede rekonstrukcije podjetja in da bo doseglo postavljeni cilj, da s pri-

(Dalje na 5. strani)

Tako je izgledala Steklarna Hrastnik v letu 1924

jela temeljni zakon o gospodarjenju z državnimi gospodarskimi podjetji po delovnih kolektivih, na podlagi katerega je prešla pravica do upravljanja s podjetij na delovne kolektive. Ta ukrep je bil pomemben zato, ker

pom, posebno pa ugovorom, da naši proizvajalci niso sposobni sami upravljati in pravilno gospodariti, smo v dosedanjem razvoju in delu pokazali vso moč delavskega razreda in sposobnost vodenja podjetja. To nam

(Nadaljevanje s 3. strani)
pripravljen pomagati pri partijskem delu ali pa če je šlo za kakšno osebno težavo. Človek, ki ga je opazoval od strani, se je lahko od srca razveselil, ko je gledal, kako se vede do mladine; to je bilo tovariško vedenje oziroma odnos brez kakršnegakoli učiteljskega tona, pedantnosti ali domišljavosti. Videti je bilo, da Lenin ne sodi, da starejši že sami po sebi predstavljajo nekakšno premoč in vrlino, ki jo ne bi mogli primerjati.

Lenin se je vedel, kot se vede človek v družbi sebi enakih, s katero je povezan s številnimi nitmi svoje družbe. V njem ni bilo niti sledu o »človeku, ki ima oblast«, njegova avtoriteta v partiji je predstavljala avtoriteto najidealnejšega vodje in tovariša. Pred takim človekom lahko vedno snameš klobuk, ker se zaveš, da te bo on vedno razumel in da bo tudi sam želel, da bi ga drugi razumeli. Nisem brez grenkobe in žalosti primerjala vzdušje, ki je obdajalo Lenina, z vsiljivo oskrobljenostjo partijskih »očetov« nemške socialdemokracije. Ta primerjava me je dovedla do ugotovitve, da je vzdušje okoli socialdemokrata Eberta, »gospoda predsednika Nemške republike«, bilo nesmiselno neokusno, ker si je prizadeval, da bi kopiral buržoazijo glede njenih navad in obnašanja in pri tem zgubljal vsak občutek človeškega dostojanstva. Seveda niso bili gosposdije nemški socialdemokrati nikoli tako »nespametno in noro pogumni« kot je to bil Lenin, da bi si »prizadevali izvesti revolucijo«.

Buržoazija je pod njihovo zaščito lahko v tistem času še mirneje smrčala kot v času 35 monarhov, v času Heinricha Heineja...

...Ob mojem prvem obisku Leninovi družini se je še bolj okrepil vtis, ki sem ga o njem dobila na partijski konferenci in ki se je od takrat, po vrsti pogovorov z njim, še bolj poglobil. Lenin je živel v Kremlju. Če je bilo potrebno, je Lenin sprejemal obiskovalce v prelepih državnih apartmajih. Njegovo privatno stanovanje pa je bilo skrajnje preprosto in skromno... Ko sem prišla v njegovo stanovanje, sta Lenina žena in sestra pravkar večerjali in sta me takoj ljubezljivo povabili, naj se jima pridružim. Bila je to skromna večerja, podobna večerji kateregakoli povprečnega sovjetskega uslužbenca v tistem času. Za večerjo je bil čaj, črn kruh, maslo in sir. Potem so naročili sestre, »naj gostom v čast« pogleda, če je pri hiši kaj sladkega. K sreči je našla kozarec s kandiranim sadjem. Kot je znano, so kmetje na veliko oskrbovali »svojega Iljiča« z belo moko, slanino, jajci, sadjem itd. Prav tako tudi vemo, da od vsega tega ni ničesar ostajalo v Leninovem stanovanju. Vse to so pošiljali v bolnišnice in dečje domove, ker se je Lenina družina strogo držala principa, da živi v enakih pogojih, v kakršnih so živele delavske množice...

Lenin je našel nas žene, kako smo se pogovarjale o umetnosti,

20 let samoupravljanja — 20 let samoupravljanja

(Nadaljevanje s 4. strani)
četkom III. faze rekonstrukcije doseže leta 1970 — 20.000 ton proizvedne v vrednosti 9.500.000 din.

20 let ni dolga doba, vendar za razvoj kolektiva pomeni ob naštevanju podatkov zgodovinsko prelomnico, kajti ravno soglasje kolektiva in organov upravljanja za rekonstrukcijo podjetja pomeni danes za vse nas zanesljivo delo v sodobno urejenem podjetju.

Uresničile so se tudi težnje predsednikov delavskih svetov v tem dvajsetletnem obdobju. Kaj so nam povedali pred 10 leti. Na-

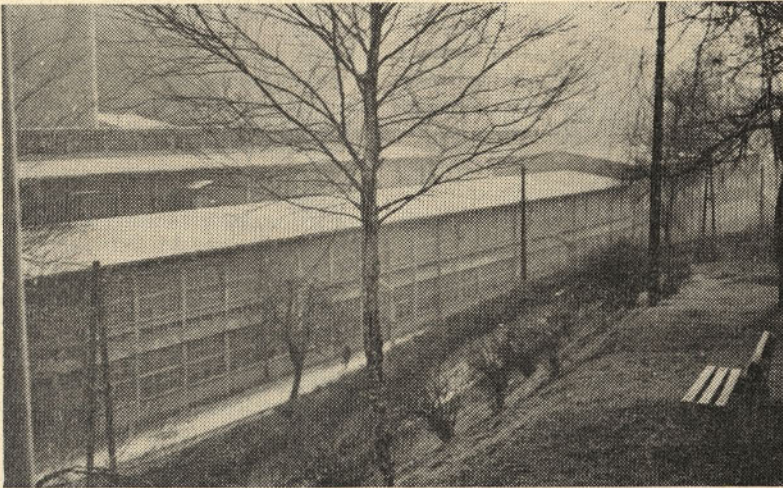
števali so probleme okrog finančnih sredstev, izrabljenosti tovarne, slabih delovnih pogojev, pomanjkanja stanovanj, predstoječe rekonstrukcije tovarne. Ti problemi so v glavnem rešeni. Izredno pomembno je bilo tudi, da so morali predstavniki delavskega sveta redno poročati kolektivu o svojem delu, tako da je kolektiv kot celota prispeval svoj delež k boljšemu upravljanju.

To bi kazalo tudi sedaj ponovno uvesti. Predvsem je bila vedno v ospredju skrb za delovnega človeka v tovarni in izven nje.

V tem 20-letnem obdobju se je izgradilo mnogo stanovanj in prostorov za kulturno in športno izživiljanje članov kolektiva. Organi upravljanja so poleg tega vedno tudi upoštevali potrebe komune in s prispevki kolektiva prispevali k lepši ureditvi našega kraja.

Še in še bi lahko naštevali uspehe in probleme, s katerimi so se srečevali v svojih mandatih posamezni delavski sveti, vendar naj le rezultati govore in dokazujejo, da smo opravičili zaupanje, katerega nam je družba dala.

V. V.

Takšna je danes po rekonstrukciji Steklarna Hrastnik (posneto v februarju 1970)

Obvestilo

Predsedstvo sindikalne konference Steklarne Hrastnik obvešča člane kolektiva, da je dne 27. marca 1970 razpravljala o načinu vpisovanja dopustnikov v naše počitniške domove v Bohinju in Portorožu ter sprejela sklep, da bodo referenti za počitniške domove vpisovali dva dni, in sicer prvi dan samo tiste člane kolektiva, ki še do sedaj niso koristili uslug počitniških domov, drugi dan pa tudi tiste, ki so že koristili usluge v preteklem letu.

Z omenjenim sklepom je predsedstvo želelo dati možnost za vpis članom kolektiva, ki jim ni do prerakanja in prerivanja ob vpisovanju.

Za vpis bo potrebno delno predplačilo kot v preteklem letu.

Datum vpisovanja bo naknadno določen in objavljen na lepakih.

Predsedstvo sindikata

prosveti in pedagogiki. Jaz sem se prav v tistem trenutku navduševala nad edinstvenim, posebnim velikanskim kulturnim delom boljševikov in nad razcvetom ustvarjalnih sil v državi, ki so skušale utreti nove poti v umetnosti in pedagogiki. Pri tem nisem skrivala svojega vtisa, da človek lahko opazi precej negotovosti in nejasnih tavanj, eksperimentalnih korakov in podobno. Ugotovila sem, da človek ponekod v umetnosti, vzporedno s strastnim iskanjem nove vsebine, novih oblik in novih poti najde tudi izumetničeno »modno« kometiranje in posnemanje zahodnjaških vzorov. Takrat se je Lenin zelo živahno vmešal v pogovor.

— Prebujanje novih sil in njihovo delo, ki je usmerjeno k temu, da bi v Sovjetski Rusiji ustvarili novo umetnost in kulturo — vse to je zelo, zelo dobro — je dejal. — Viharen tempo umetniškega in kulturnega razvoja je razumljiv in koristen. Dolžni smo nadomestiti vse tisto, kar so opustili v stoletjih in to bomo tudi storili. Zato je nujno kaotično tavanje, krčevito iskanje novih parol, ki danes povzdigujejo določene smeri v umetnosti in v območju miselnosti, jutri pa še bolj močno preklinjajo prav te smeri. Revolucija sprošča vse vkovane sile in jih sili iz globin na površino življenja. Vidite na primer en primer. Pomislite na vpliv, ki so ga imeli za razvoj našega slikar-

stva, kiparstva in arhitekture, moda in kaprice carskega dvora; prav tako pomislite tudi na okus in izmalichenost aristokratske in buržuazne gospode. Umetnik, ki živi v družbi, ki temelji na privatni lastnini, izdeluje blago za tržišče, on potrebuje kupce. Naša revolucija pa je osvobodila umetnike od tlačenja teh zelo prozaičnih elementov. Sovjetsko državo je spremenila v njihovega zaščitnika in naročnika. Vsak umetnik in vsak, ki ima sebe za umetnika, si lasti pravico, da bi ustvarjal svobodno, skladno s svojim idealom, ne glede na to, ali je ta ideal kaj vreden ali ne. Zato se soočate z iskanjem, tavanjem, eksperimentiranjem, kaotičnostjo...

— Mi pa smo, seveda komunisti. Nimamo pravice, da sedimo prekrižanih rok in dovoljujemo, da se nered in zmešnjava stihijsko širita. Dolžni smo, da skušamo z jasno zavestjo voditi prav ta razvoj, da bi oblikovali in določili njegove rezultate. Od tega smo še daleč, zelo daleč. Tisto, kar je lepega, je treba ohraniti, vzeti ga je treba kot obrazec, kot izhodno točko, celo takrat, čeprav je »staro«. Zakaj bi obračali glavo od čistega, kar je resnično lepo, zakaj bi se morali odpovedati temu resnično lepemu, ki naj bi bila izhodna točka za nadaljnji razvoj samo zato, ker je to »staro«? Zakaj bi se morali klanjati pred novim kot pred bogom, zakaj bi se morali prikloniti pred nečem samo

zato, ker je to »novo«? Nesmisel, čisti nesmisel! V tem je precej dvoličnosti in seveda nezavednega priklanjanja umetniški modi, ki prevladuje na Zahodu. Mi smo dobri revolucionarji, vendar zaradi nečesa smatramo, da smo dolžni dokazati, kako smo prav tako trdni tudi »na ravni sodobne kulture«. Dovolj sem pogumen, da lahko priznam, da sem »barbar«. Nisem sposoben imeti dela ekspresionizma, futurizma, kubizma in podobnih »izmov« za najvišjo manifestacijo umetniškega genija. Teh del ne razumem. Nikakršnega zadovoljstva nimam ob njih...

Nisem se mogla vzdržati, pa sem priznala, da tudi jaz nimam občutka doživljanja, ki bi mi pomagal razumeti, zakaj bi kot umetniški izraz nadahnjene duše uporabljali trikotnike namesto nosa in zakaj spremeni revolucionarna žej za aktivnostjo človeško telo, v katerem so organi povezani v eno skladno celino, v nekakšno brezoblično gmoto, nataktno na dve palici, z dvema vilama s po pet zob v vsakih.

Lenin se je od srca nasmejal. — Da, draga Klara, tukaj nič ne moremo pomagati, stara sva midva. Za naju je dovolj, da mi v skrajnem primeru, v revoluciji ostaneva mlada in da ostaneva v prvih vrstah. Ne moreva dohiteti nove umetnosti, zato bova capljala zadaj. Vendar najino mišljenje o umetnosti ni pomembno. Prav tako ni pomembno tudi to, kaj daje umetnost

neki skupini, ki šteje nekaj sto ljudi, ali morda nekaj tisoč ljudi iz ogromne množice prebivalstva, ki šteje milijone. Umetnost pripada ljudstvu. Svoje korenine mora imeti čim globlje v najširših slojih delavskih množic. Umetnost mora biti tem množicam razumljiva in množice jo morajo ljubiti. Umetnost mora združiti čustva, misel in voljo teh množic, da bi jih dvignila. Ali je potrebno, neki nevredni manjšini nuditi fine biskvite, medtem ko delavske in kmečke množice potrebujejo črn kruh? Seveda jaz to jemljem ne le v dobesednem pomenu besede, marveč tudi figurativno: dolžni smo, da vedno mislimo na delavca in kmeta. Zaradi njih se moramo naučiti, kako se gospodari, naučiti se moramo računati. To se prav tako nanaša na umetniško in kulturno območje. Da bi umetnost lahko približala ljudstvu, ljudstvo pa umetnosti, moramo najprej dvigniti splošno izobraževalno in kulturno raven. In kako je glede tega pri nas? Vidite, navdušujete se nad tem velikanskim kulturnim delom, ki smo ga opravili od trenutka, ko smo prevzeli oblast... Nismo samo »odrobili glav«, kot nas obtožujejo manjševiki z vseh držav, kot nas obtožuje Kautski v vaši domovini; mi smo tudi glave izobraževali, številne glave smo prosvetlili. Toda, ko rečem »številne«, mislim samo na primerjavo s preteklostjo; prosvet-

(Nadaljevanje na 6. strani)

Električno kurjenje steklarskih peči

Na željo uredništva Steklarja, da bi postal časopis tudi strokovno poučno berilo, sem se odločil za temo »Električno kurjenje steklarskih peči« po izkušnjah najbolj znane firme na svetu **PEN-BERTHY**, katera se znanstveno ukvarja z električnim kurjenjem na vseh steklarskih pečeh.

Malo dežel v Evropi in Aziji napaja svojo industrijo z električno energijo take cene, da bi bili samo stroški kurjenja steklarskih peči z električno energijo ekonomični. Vendar je praksa jasno pokazala in to ravno v Evropi, da je več faktorjev izven področja stroškov za kurjenje, ki dajo uporabi električne energije za taljenje stekla prednost, glede na različne načine kurjenja. Dokaz temu je, da že obratuje preko 50 električno kurjenih peči za taljenje stekla in preko 300 peči z dodatnim električnim kurjenjem po izkušnjah »Penberthy«. Veliko proizvajalcev stekla že danes predvideva v investicijskih planih predelavo peči na električno taljenje in se povezuje z graditelji atomskih električnih central.

Ze samo zaradi omenjenih vzrokov je elektro taljenje zelo zanimivo, osvetlili bomo različne dosežke električnega kurjenja, rezultate pa povzeli iz praktičnih izkušenj na kontinuiranih steklarskih pečih.

ELEKTRIČNO DODATNO KURJENJE

Samo Penberthy skupine so v zadnjih letih montirale preko

150.000 kW instalirane vrednosti za električno dodatno kurjenje, in to sisteme od 75 kW do okrog 2000 kW moči, glede na potrebe ali pa velikosti steklarskih peči. Samo v Evropi se je leta 1969 montiralo 10.000 kW električnih dodatnih kurjenj.

Kalkulacija goriv na bazi kalorične vrednosti nam pove, da je elektrika do osemkrat dražja kakor olje ali pa plin; torej kje leži uporabnost električne energije?

Od dodatnega električnega kurjenja se v glavnem zahteva:

- a) povečanje talilne kapacitete
- b) Izboljšanje kvalitete stekla

Za primer vzamemo regenerativno peč, kurjeno s težkim oljem (mazut) kapacitete 50 t/24 ur stekla za embalažo. Trg zahteva povečanje produkcije na 75 t/24 ur. Peč ima pred vgraditvijo električnega dodatnega kurjenja talilno moč okrog 2 t/m² v 24 urah pri talilni temperaturi 1550–1570 °C. Povečanje talilne kapacitete z višanjem temperature v talilnem prostoru ni donosno, ker s tem ne dosežemo planirane življenjske dobe peči 3,5 leta zaradi premočne obrabe ognjeodpornega materiala. Tukaj si lahko pomagamo samo z dodatnim električnim kurjenjem.

Treba je dognati, s kakšnimi posegi v peči se je doseglo povečanje obremenitve peči za 25 t/24 ur.

S skrbno preiskavo obstoječih lastnosti peči najdemo oporišča, ki tvorijo osnovo za raziskavo na modelu peči. Konstrukcija peči,

temperatura, lega zmesi in sestava stekla so odločilni faktorji pri postavitvi tako imenovane »konstantne peči«, ki nam je potrebna za določitev delovne napetosti instaliranega sistema.

Elektrode so nameščene v spodnjem delu talilnega korita peči in z električno energijo v talilnem procesu segrejejo steklo na dnu peči in tako to steklo pritegnejo v konvekcijske tokove peči. Temu primeru, da stagnirane plasti stekla pri dnu peči z električno energijo zbudimo, se reče, da to steklo spravimo v tokove peči, kar je treba najprej omeniti in pride posebno do izraza pri barvanih steklih. Istočasno morajo biti elektrode tako nameščene, da ustvarijo električne tokove, ki ne dovoljujejo vdor zmesi v bistrilno cono. V praksi se večkrat uporabi cel sistem elektrod, ki ustvarja električne tokove, ki ne prepuščajo zmesi v bistrilno cono.

Namestitev elektrod je najvažnejša točka, ki pride v poštev pri projektiranju dodatnega električnega kurjenja. Z namestitvijo elektrod vplivamo na delovanje peči in le tako lahko zadostimo planiranim zahtevam povečanju kapacitete za 50 %. Elektro taljenje ima to prednost pred ostalimi načini kurjenja, da lahko energijo pri taljenju stekla usmerimo na željeno mesto in ne na splošno preko celotne površine peči.

Ta pogoj onemogoča namestitev elektrod po neki določeni shemi, vsaka peč ima svojo karakteristiko in tej odgovarjajoče pozicije elektrod.

Električno dodatno kurjenje omogočajo vodno hlajene molibdenske elektrode, katere lahko montiramo v vsako željeno in tehnično mogočo pozicijo. Montažo lahko izvršimo med remontom peči, to je v hladnem stanju, lahko pa tudi med obratovanjem peči. To pomeni, da lahko dovedemo električno energijo tja, kjer jo lahko najbolj učinkovito in ekonomično uporabimo. Elektrode lahko namestimo horizontalno ali vertikalno, pač tako, da zadostimo potrebam za dosego čim boljše sistema dodatnega kurjenja.

Molibden s talilno temperaturo 2600 °C in tokovno obremenitev v paličasti obliki okrog 3A/cm² je najbolj sposoben in ekonomično uporaben material za elektrode, ki pridejo v poštev pri taljenju stekla. Vsa natrijeva, kalijeva in večina specialnih stekel lahko talimo s tem materialom in ne povzročajo elektrod v steklu nobenih barvnih odtenkov, kakor je to primer pri grafitnih elektrodah. Posebna prednost paličaste elektrode je tudi v tem, da jo po potrebi lahko porinemo globlje v stekleno maso.

Obraba elektrode znaša največ 7 cm na mesec, če je dodatno kurjenje pod električnim tokom. V primeru, da dodatna kurjava ni pod električnim tokom, je obraba elektrod dosti manjša.

Obremenitev elektrod z električnim tokom je odvisna od celotne moči dodatnega kurjenja in je (Dalje na 7. strani)

(Nadaljevanje s 5. strani)
lili smo številne glave samo v primerjavi s položajem v preteklosti, v kateri so prevladovali grehi takrat vladajočih razredov in klik. Žeja delavcev in kmetov po izobrazbi in kulturi, ki smo jo vzbudili in razplameli, je nenavadno velika. Ne le v Petrogradu in Moskvi, ne samo v industrijskih centrih, marveč tudi v vaseh, daleč izven centrov je ta žeja velika. Mi smo popolnoma revno ljudstvo. Seveda se mi vztrajno bojujemo zoper nepismenost. Ustanavljamo knjižnice, bralne krožke v velikih in malih mestih ter vaseh, organiziramo najrazličnejše tečaje, prirejamo dobre gledališke predstave in koncerte, pošiljamo potujoče razstave in »prosvetne vlake«. Vendar ponavljam: kaj vse to lahko pomaga več milijonskemu prebivalstvu, ki mu manjka najosnovnejše znanje, najprimitivnejša kultura? Recimo, danes se bo v Moskvi navduševalo in uživalo v prekrasni gledališki predstavi 10 tisoč ljudi, jutri pa še novih 10 tisoč; hkrati pa se bodo milijoni ljudi trudili, da bi se zlogovaje naučili brati svoje ime in šteti do dvajset, prizadevajo si, da bi vsi pridobili takšno elementarno znanje, kot je na primer to, da je zemlja okrogla in ne ravna, da svet upravlja jo naravni zakoni in ne duhovi in čaravnice hkrati z »nebeškim očetom... Kakšne so naše perspektive? Zgradili smo izredne ustanove in izvedli vrsto zares dobrih ukrepov z namenom, da

bi se proletarska in kmečka mladina lahko učila, študirala in postaja kulturna. Vendar smo tudi tu soočeni s tem enakim neprijetnim vprašanjem — kaj vse to pomeni v primerjavi s tako številnim prebivalstvom, kot je naše? In kar je še huje, nimamo dovolj veliko število otroških vrtcev, otroških domov in osnovnih šol. Milijoni otrok rastejo brez vzgoje in šolanja. Ti otroci ostajajo prav tako nepismeni in nekulturni kot njihovi očetje in dedje. Koliko talentov samo zaradi tega propade, koliko stremeljenj, koristnih stremeljenj je zaradi tega uničenih na svetu! To je strahovit zločin, če gledamo s stališča sreče pokolenja, ki raste, to je kot da bi kradli bogastvo sovjetske države, ki se mora spremeniti v komunistično družbo. V tem se skriva strahovita nevarnost...

V Leninovem glasu, ki je bil običajno tako miren, se je odražalo zadržano nezadovoljstvo.

»Verjetno je zaradi tega vprašanja precej prizadet, sem pomislila, ko pred nami drži propagandni govor.«

Ena od nas, ne spominjam se, katera pravzaprav, je začela pogovor o nekih posebno vidnih manifestacijah iz umetniškega in kulturnega območja, in pojasnjevala njihovo poreklo kot rezultat »trenutnih pogojev«. To je Leninu prišlo prav, da je spet začel z govorom:

— Dobro vem! Številni so iskreno prepričani v to, da se s »kruhom in cirkusom« lahko

premagajo težave in nevarnosti sedanjega časa. S kruhom — seveda! Glede cirkusa pa — naj jim bo, nimam nič proti. Vendar pri tem naj nikdar ne pozabijo, da cirkuske predstave ne predstavljajo resnično veliko umetnost, marveč predvsem več ali manj lepo zabavo. Pri tem pa ne smemo pozabiti, da niso naši delavci in kmetje v ničemer podobni rimskim lumpen-proletarcem. Oni ne živijo na račun države, marveč sami s svojim delom vzdržujejo državo. Oni so »pripravljali revolucijo in branili njeno stvar do zadnjega diha ter pri tem prelivali potoke krvi in žrtvovali neskončno število življenj. Zato naši delavci in kmetje prav zares zaslužijo kaj več kot je cirkuska predstava. Priporili so si pravico do prave, velike umetnosti. Zato mi postavljamo v prvi plan najširšo ljudsko izobrazbo in vzgojo. Seveda pod pogojem, da je vprašanje kruha rešeno, ustvarja izobrazba podlago za kulturo. Na teh tleh mora rasti zares nova, velika komunistična umetnost, ki bo ustvarila obliko v soglasju s svojo vsebino. Na tej poti čaka intelektualce plemenita naloga, ki je zelo pomembna in ki jo bodo morali rešiti. Če bi razumeli in rešili te naloge, bi se oddolžili proletarski revoluciji, ki jim je na široko odprla vrata, skozi katera lahko vstopijo v prostor svobodnega ustvarjanja in pri tem pustijo za seboj tiste zoprne življenjske pogoje, ki so tako mojstrsko okarakterizirani v

»komunističnem manifestu.«

Tisto noč smo čuli zelo dolgo in smo se pogovarjali tudi o drugih temah. Vendar so vtisi pogovora o teh temah obledeli v primerjavi s pripombami, ki jih je dal Lenin glede vprašanj umetnosti, kulture, ljudske izobrazbe in vzgoje.

»Kako iskreno in goreče ljubim delavce!« — sem mislila tisto noč, ko sem se v mrazu vračala domov. Po glavi so se mi vrtele neštete misli...

Leninove pripombe so me tako hudo vznemirile, da sem jih takoj zapisala, kot sem jih zapisovala v času svojega prvega bivanja na sveti revolucionarni zemlji Sovjetske Rusije iz dneva v dan v svoj dnevnik in tako je ostalo zapisano vse tisto, kar je po mojem mišljenju bilo vredno pozornosti...

ZAHVALA

Zahvaljujem se vsem krvodajalcem, ki so darovali kri in mi s tem pripomogli k čimprejšnjemu okrevanju.

Salmič Ivanka

IZ DELA OBČ. SKUPŠČINE HRASTNIK

IZPOLNjeni SO TEMELJNI POGOJI, DA KRAJEVNE SKUPNOSTI PREVZAMEJO PRAVICE IN NALOGE, KI JIM V NAŠI DRUŽBENI UREDITVI RRIPADAJO

Dobre, pa tudi slabe izkušnje v dosedanjem delu zborov volivcev, stalnih predsedstev zborov volivcev in krajevnih skupnosti, so bile povod, da je občinska skupščina ob sodelovanju družbeno političnih organizacij in krajevnih skupnosti odločila delo teh neposrednih oblik samoupravljanja poživiti in jim dati novo vsebino dela.

Kaj je že storjenega in kaj se še prevedeva?

Dosedaj so obstojale na območju občine 3 krajevne skupnosti in to na ožjem območju Hrastnika in Dola, dočim so na ostalih območjih delovala stalna predsedstva zborov volivcev, ki naj bi nadomeščala delo krajevnih skupnosti. Tako organizacija, sprejeta pred osmimi leti, je odgovarjala tedanjim razmeram, v zadnjem času pa so se opazile vrzeli, ki so v nekaterih primerih že bili zavora nadaljnjemu razvoju. Tudi občinska skupščina ni v dovoljni meri pomagala, kar vse je privedlo, da se je tudi udeležba na nekaterih zborih volivcev in sploh aktivno sodelovanje občanov pričelo upadati. To in dejstvo, da so bile tudi na občinski skupščini vedno pogostejše razprave o drobnih, za skupščino manj pomembnih vprašanjih, bistvenega pomena pa za občane določenega območja in ki bi jih krajevne skupnosti verjetno bolje reševale, ker bi občani pri določanju sami sodelovali, so bili vzrok za temeljito spremembo.

Za zore volivcev, ki so bili v začetku februarja, je skupščina občine ob sodelovanju krajevnih skupnosti in stalnih predsedstev zborov volivcev pripravila naslednje spremembe:

— občani naj bi na zborih volivcev ustanovili osem novih krajevnih skupnosti na območjih, kjer so sedaj delovala stalna predsedstva zborov volivcev;

— Občinska skupščina naj prenese nekatere pristojnosti, zaenkrat predvsem iz področja komunalnih služb, na krajevne skupnosti ter tudi v ta namen zagotovi tudi več sredstev;

— iz občinskih sredstev naj se zagotovijo sredstva za krajevne skupnosti v obliki soudeležbe morda po ključu 50:50, namenjeno za pričetek modernizacije cest IV. reda in krajevnih potov — po programu, ki je že sprejet;

— krajevne organizacije SZDL naj bi s pomočjo občinske konference poskrbele za to, da bi v nove svete bili izvoljeni delavljni občani, kamor naj bi se vključili tudi odborniki občinske skupščine;

— za svoje delo naj bi krajevne skupnosti pripravile programe dela, ki bi jih potrjevali občani na zborih volivcev, organi skupščine pa naj bi krajevnim skupnostim pomagali pri izdelavi statuten krajevnih skupnosti in poslovnikov za delo zborov volivcev;

— v kolikor bi bili ti predlogi po občanih sprejeti, bi se naredil še korak naprej, in sicer naj bi se preneslo na krajevne skupnosti tudi odločanje in sredstva na področju socialnega skrbstva in varstva družine ter nekatere zadeve drugih področij dela (otroško varstvo, skrb za ostarele občane, rekreacija in podobno);

— vse te spremembe bo upošteval tudi spremenjeni statut krajevnih skupnosti.

Že na prvih razgovorih, ki so bili v okviru SZDL s predstav-

niki dosedanjih krajevnih skupnosti in stalnih predsedstev, so bila ta nova stališča soglasno sprejeta s poudarkom, da je to kvaliteten napredek pri utrjevanju lokalne, neposredne samouprave, ki bo tudi odločanje približalo občanu, skupščina občine pa naj bi se predvsem posvetila reševanju temeljnih nalog, odločilnih za celotno občino.

Uspeh tudi na zborih volivcev ni izostal — volivci so ustanovili osem novih krajevnih skupnosti ter pozdravili in sprejeli vse ostale predloge, katerim so sami dodali še nekaj novih, kar vse naj bi pripomoglo k uspešnemu startu. V nove svete je bilo izvoljeno tudi precej odbornikov občinske skupščine, ker volivci želijo, da se tudi ti aktivneje vključijo v delo.

Prav tako je bilo v svete izvoljenih precej mlajših občanov ter se bo tudi s te strani delo poživelo. Tudi udeležba občanov na zborih volivcev se je povečala predvsem na periferiji, kjer je znašala povprečno nad 18 %, na mestnem območju pa od 4 do 8 %. Skupščina občine je na podlagi take podpore še sprejela nekatere konkretne sklepe, in sicer:

— iz proračunskih sredstev za leto 1970 je zagotovila v povprečju 65 % več sredstev kot v letu 1969;

— za vzdrževanje cest IV. reda in krajevnih potov bodo krajevne skupnosti dobile v letu 1970 po okrog 1.400 din za tekoči km;

— skupščina je namensko izlo-

čila 90.000 din kot soudeležbo pri sredstvih, ki bi jih zbrale krajevne skupnosti za modernizacijo cest IV. reda. Ta sredstva se bodo krajevnim skupnostim delila po sprejetih kriterijih na podlagi razpisa;

— Sklicani bo posvet s člani novoizvoljenih svetov, na katerem bi se seznanili s programiranjem dela, z vključevanjem občanov v delo krajevnih skupnosti (ustanovitve ustreznih komisij ali odborov). V sodelovanju z delavsko univerzo in občinsko konferenco SZDL pa naj bi bili sklicani celodnevni sestanki z novoizvoljenimi vodstvi krajevnih skupnosti, na katerih bi se podrobneje seznanili z novimi nalogami in pristojnostmi, ki naj bi jih v bodoče krajevne skupnosti še dobile;

— v spremembah statuta občine so upoštevane vse novosti za delo krajevnih skupnosti, tako da je tudi statutarno to urejeno.

Prvi koraki so s tem storjeni. Skrb vseh pa bo, da te osnovne oblike neposrednega odločanja nadalje razvijamo in utrjujemo, kar bo pripomoglo k resnejšemu obravnavanju in reševanju vsakodnevnih težav in prispevalo k boljšim odnosom med občani samimi.

Posebna skrb vseh v občini pa naj bi bila utrjevanje dela zborov volivcev kot neposredne oblike določanja. Proučiti bi bilo treba, kaj je vzrok za slabo delo ter na podlagi tega predlagati in sprejeti ustrezne rešitve.

Program koriščenja sredstev zbranih iz prispevka za uporabo mestnega zemljišča v letu 1970

Po programu se predvideva, da bo v letu 1970 zbranih sredstev iz naslova prispevka za uporabo mestnega zemljišča v višini 699.853,28 din.

vati tudi obveznosti iz leta 1969, ker so bila dela izvršena in še ne plačana.

1. Obveznosti iz leta 1969

	din
— komunalne službe za leto 1969	13.333,10
— cesta Birtič—Log iz leta 1967	8.419,80
— Ljubljanski urbanistični zavod — za izdelavo urbanistične dokumentacije	8.150.—
— cesta k zdravstvenemu domu — prekoraitve	27.679,32
— modernizacija ceste k RTP Hrastnik	7.000.—
— prispevek za Skopje	3.712,80
SKUPAJ OBVEZNOSTI	68.295,02

2. Ureditve okolice pri stolpičih na Dolu

V letu 1968 je bil na Dolu zgrajen tretji stolpič. Ker je gradnja v tem predelu po zazidalnem načrtu zaenkrat zaključena, je potrebno urediti okolico v skladu z ureditvenim načrtom in predračunom, ki je bil v ta namen izdelan. Ureditve okolice je bila zajeta v programu za leto 1969, vendar zaradi pomanjkanja finančnih sredstev (Nadaljevanje na 8. strani)

Električno kurjenje steklarskih peči

(Nadaljevanje s 6. strani)

največkrat trifazno zaradi enakomernih obremenitve omrežja. Pri sistemih večjih moči imamo lahko tri ali pa še več elektrod na eno fazo. Normalno se uporabljajo elektrode okrog 32 mm premera.

Električni podatki za dodatno električno kurjenje so glede na sisteme in za vsako peč različni. Kakor že omenjeno, je eden od osnovnih podatkov sestava stekla, ki določa specifični električni upor stekla pri določeni temperaturi. Obratovalna napetost dodatnega kurjenja je odvisna od sestave stekla (upornost stekla). V molekularni strukturi stekla so prvi, ki vodijo tok, alkalijevi ioni. Iz tega sledi, da s povečanjem alkaliteta v steklu vplivamo na zmanjšanje električne upornosti stekla. Istočasno ima vpliv na električno upornost stekla tudi viskozitet stekla, tako s povečanjem temperature stekla zmanjšamo upornost stekla.

Potem, ko smo s pomočjo upornostne krivulje predvidenega stekla določili potrebno napetost, je nujno, da določimo velikost oziroma moč naprave. V praksi se vzame v preseku 600 kWh za vsako tono staljenega stekla z dodatnim električnim kurjenjem. Tudi za nabavo potrebnega transformatorja se poslužujemo tega izkustvenega podatka skoraj pri vseh instalacijah.

Pri dodatnem kurjenju lahko praktično dosežemo toplotni izkoristek do 97,5 %, in to z zboljšanjem konvekcijskih tokov in boljšo kontrolo nad zmesjo.

Kot primer nam lahko služi že omenjena peč. Da povečamo kapaciteto peči za 50 % na dan, kar znaša 25 ton, in tako talimo 3 t/m² 24 urah, je potrebna naslednja moč:

$$\frac{25.600}{24} = 625 \text{ KW.}$$

(Nadaljevanje prihodnjič)

I. DOHODKI	din
1. Prenešana sredstva iz leta 1969	87.003,78
2. Terjatve iz leta 1969 s strani delovnih organizacij	92.849,50
3. Vračilo od danih posojil	30.000
4. Tekoči priliv v letu 1970	490.000
Skupaj	699.853,28

Na osnovi realno planiranih dohodkov iz prispevka za uporabo mestnega zemljišča se je izdelal predlog programa koriščenja teh sredstev, pri čemer so se upoštevale dejanske potrebe za ureditev nekaterih komunalnih objektov in naprav na območju občine ter veljavni predpisi iz tega področja, ki določajo, za katere namene se smejo koristiti sredstva, zbrana iz tega naslova. Zato se bodo na podlagi teh kriterijev zbrana sredstva v glavnem uporabila za kolektivno komunalno potrošnjo. Pri izdelavi predloga programa koriščenja sredstev je bilo potrebno upošte-

PROGRAM KORIŠČENJA SREDSTEV ZBRANIH IZ PRISPEVKA ZA UPORABO MESTNEGA ZEMLJIŠČA V LETU 1970

(Nadaljevanje s 7. strani)

stev do te realizacije ni prišlo.

V ta namen so predvideni stroški v višini 56.339 din.

3. Ureditev okolice na Novem Logu

V letu 1966 se je pričelo z urejanjem stanovanjske soseske okrog cenjenih stanovanj in stolpičev na Novem Logu. S tem urejanjem se je nadaljevalo v letih 1967 in 1968. Po programu o koriščenju sredstev iz prispevka za uporabo mestnega zemljišča se je predvidevalo, da bi z urejanjem okolice v tem predelu dokončno zaključili. V zvezi s tem pa je poudariti, da je v letu 1969 prišlo ponovno do spremembe zazidalnega načrta, ker je bilo potrebno v tem delu naselja vključiti zazidavo dvoetažnih vrstnih garaž in je bilo zaradi tega neracionalno urejati okolico prej, dokler ne bodo dograjene omenjene garaže. Zaradi tega so se sredstva, ki so bila namenjena za to ureditev, uporabila za modernizacijo ceste od ceste III. reda do postaje milice, kar je bilo v skladu s stališčem obeh zborov skupščine, sprejeto na seji dne 26. 8. 1969. Za modernizacijo omenjenega odseka ceste je bilo iz tega naslova porabljenih 78.690 din, 30.000 din pa je bilo porabljenih za kritje stroškov odvzema nacionaliziranih zemljišč na Dolu. Po tem programu se celotna sredstva vrnejo naselju za ureditev obravnavane okolice v višini 108.690 din.

4. Stroški za izdelavo nove katastrske občine Hrastnik v merilu 1 : 1000

V letu 1969 se je pristopilo k izmeritvam k.o. Hrastnik z namenom, da se sedanja k.o. Hrastnik razširi tudi na obmestna naselja in da se na ta način izvršijo vse korekture in razmejitve mejnih parcel ter v zvezi s tem uredi vprašanje javnih poti, s katerimi upravlja občina. Karta nove k.o. Hrastnik bo izdelana v merilu 1 : 1000. Stroški izdelave nove karte k.o. Hrastnik bodo znašali 90.000 din.

5. Urbanistična ureditev Hrastnika

V letu 1970 bo potrebno v skladu z zakonom urbanističnega planiranja (Uradni list SRS, št. 16/67) dokončno izdelati vso potrebno urbanistično dokumentacijo za občino Hrastnik. Ta dokumentacija bo obsegala grafični in tekstualni del za spremembo in dopolnitev urbanističnega programa, urbanistični načrt za Hrastnik in Dol ter zazidalne načrte. Stroški za izdelavo te dokumentacije bodo znašali 60.000 din.

6. Stroški za komunalno službo

V preteklih letih se je vlagalo precej sredstev za urejanje zelenic, parkov in nasadov na območju mesta Hrastnik, saj je bilo v preteklem obdobju pridobljenih precej novih zelenih površin, ki so bile opremljene s posameznimi komunalnimi objekti in napravami, katere se pa zaradi pomanjkanja finančnih sredstev v naslednjih letih ni moglo redno vzdrževati, še manj pa razširjati. Zaradi tega se

je logično zmanjšal estetski izgled mesta Hrastnik in ostalih vodilnih naselij mestnega značaja. Zato je nujno potrebno to stanje popraviti in temu vprašanju posvetiti več pozornosti. Poleg tega pa je treba omeniti, da komunalno gospodarstvo dobiva v naši družbi vse večji pomen, zato so vsi pristojni organi dolžni razvijati interes za uresničitev razvoja komunalnega gospodarstva na območju mesta in naselij. Iz tega razloga se predlaga po tem programu, da se v letu 1970 sistematično pristopi k uresničevanju ciljev razvoja komunalnega gospodarstva na območju naše občine, za kar se predvideva

200.000 din

7. Krajevna skupnost Dol pri Hrastniku

Za reševanje lokalnih komunalnih problemov na območju občine te skupnosti se predvidevajo sredstva iz naslova prispevka za uporabo mestnega zemljišča v znesku

5.000 din

8. Krajevna skupnost Hrastnik — spodnji del

Za enako dejavnost je predvideno sredstev

2.000 din

9. Krajevna skupnost Hrastnik — rudnik

Iz naslova prispevka za uporabo mestnega zemljišča se za območje te skupnosti, glede na teritorialni obseg, za reševanje komunalnih problemov predvidevajo sredstva v višini

7.000 din

10. Stroški za pobiranje prispevka za uporabo mestnega zemljišča

Za celotno organizacijo in inkasatno službo, ki je organizirana pri Stanovanjskem podjetju Hrastnik, zaradi pobiranja prispevka za uporabo mestnega zemljišča od posameznih zavezancev, bodo znašali stroški v višini

30.000 din

11. Bančni stroški in prispevek za Skopje

V zvezi s poslovanjem z denarnim zavodom nastanejo med letom določeni stroški, kakor tudi prispevek za Skopje, ki ga je treba odvesti po posebnih predpisih, glede na izvršene investicije, so za to postavko predvideni stroški v višini

13.000 din

12. Nerazporejena sredstva

Razpoložljiva oz. nerazporejena sredstva so po tem programu namenjena krajevnim skupnostim na območju občine, ki se bodo delila na podlagi internega razpisa ob participaciji 50 : 50 %.

V ta namen je predvidenih sredstev v višini

59.529,26 din

SKUPNI IZDATKI
Z OBVEZNOSTMI
IZ LETA 1969 699.853,28 din

Iz predloga programa za koriščenje sredstev iz prispevka za uporabo mestnega zemljišča je razvidno, da se bodo ta sredstva koristila dejansko za kolektivno komunalno potrošnjo, kar je tudi v skladu z republiškim zakonom iz tega področja in potrebami za izvajanje prikazanih del, pri čemer so bili upoštevani predlogi in sklepi zborov volivcev.

Skladiščne delavke pri nakladanju gotovih izdelkov

Nekaj predlogov in misli o požarni varnosti pri nas

V letošnjem letu smo registrirali nekaj manjših in en večji požar v naši tovarni. Glede vzroka požarov lahko navedem, da je povsod vzrok odlaganje kartonov na neprimeren prostor. Vžig v podpečju, ki ga štejemo za večji požar, je verjetno povzročila nedolžna steklenička, ki je zletela skozi odprtino v podpečje. Vseh teh neprijetnosti se lahko izognemo, če se bomo ravnali po predpisih o požarni varnosti. Nekaj smo v zvezi s tem že ukrenili, vendar vse premalo, ljudje še niso dovolj poučeni, kaj in kako ravnati. Res je, da primanjkuje prostora za kartone, vendar doslednost pri izvajanju požarne varnosti mora biti do kraja prisotna. Iz dneva v dan se porajajo novi problemi, nove nevarnosti in če si hočemo zagotoviti redno delo, moramo vsako nedoslednost ali napako takoj in nemudoma odstraniti.

Proizvodnja nam raste, tehnologija proizvodnje se je v primerjavi z nekaj leti nazaj krepko spremenila. Danes lahko govorimo o tisočih kilogramih vskladiščenega butana, včasih po 4–5 cistern na železniškem tiru tik naših skladišč, lahko govorimo o tisočih tonah kurilnega olja, omenim naj še naša skladišča polna izdelkov, pakiranih v kartonih, papirju, lesni volni itd. Lahko si zamislimo, kakšna ogromna vrednost je to in kako naj jo zavarujemo. Kako uporabiti sodobne prijeme, če nam zagori. Naš cilj je seveda preprečiti izbruh požara, to se pravi, preventivno moramo postaviti v prvo vrsto. Če analiziramo vzroke požarov v Sloveniji za nekaj let nazaj, ugotovimo, da so povzročitelji požarov v večji meri ljudje, zaradi malomarnosti, neznanja, nepoznanja požarnih predpisov itd. V gasilski organizaciji smatramo tisto društvo za slabo društvo, kjer večkrat gori. Nam gasilec ne gre le za gašenje, delo gasilske organizacije je raznovrstno, pri tem ima velik poudarek ravno preventiva. Niso heroji samo tisti, ki gasijo, ampak imamo tudi tiste za odlične, pri katerih ne gori. Če

je preventivno delo dobro, kvalitetno, če znamo opozarjati, videti vsako nevarnost, predvideti, kaj bi se lahko zgodilo v obratu, preprečiti izbruh požara, to je odlika dobrega gasilskega društva in kolektiva. Danes mora dober gasilec znati vsaj osnovne pojme fizike, kemije, sestavine snovi, mora biti poučen, izobražen, kajti s spremembo tehnologije se spreminjajo snovi, snovi so različne in danes ne moremo več govoriti, da je osnova za gašenje povsod le voda. So goriva, ki ne smejo v dotiko z vodo, z vodo napravimo včasih več škode kot koristi. Danes bazira gašenje večinoma na dušenju itd. V zvezi s tem je bil organiziran tečaj za vse oddelkovodje, skupinovodje in ostale, na katerem so se obravnavale vse nevarnosti požara, učinkovito gašenje začetnih požarov, spoznavanje gasilske tehnike in uporaba ročnih gasilskih aparatov, praktičen prikaz gašenja z njimi itd. Tečaj je bil zelo dobro organiziran, vendar na žalost se nekaterim ni zdelo potrebno priti in nekaj pridobiti na področju požarnega varstva. In ravno tisti ljudje, ki bi morali znati uporabljati ročne gasilne aparate in bi morali biti seznanjeni s preventivo, ravno tisti niso sodelovali. Ob priložnosti požara v podpečju smo ugotovili napake ravno tistih ljudi, ki mislijo, da znajo dovolj: prihiteli so namreč z ročniki za vodo in hoteli z vodo gasiti naprave pod električnim tokom in požar olja, prahu itd. Pomanjkanje tovrstnega znanja v tovarni je pri nas precejšnje in nujno bo treba uvesti akcijo in te ljudi naučiti, da se navadijo pravilno ravnati s požarno varnostnimi napravami v tovarni, kajti ob pravem času in s praviimi sredstvi lahko en sam član kolektiva prepreči veliko materialno škodo.

Na občnem zboru gasilskega društva v lanskem letu smo ugotavljali, da imamo premalo šolanega gasilskega kadra. V letošnjem letu je Občinska gasilska zveza organizirala šolo za gasilske častnike in podčastnike. Iz našega

(Nadaljevanje na 9. strani)

Spori glede izplačevanja odškodnin za prašenje

Že več let občutimo na območju Zasavja, zlasti občine Trbovlje in Hrastnika, prašenje kakor tudi izločanje dušljivega plina, ki uničujejo vsakoletne poljske pridelke, stanovanjske stavbe, istočasno pa tudi vplivata na zdravje občanov, ki živijo v ogroženem območju. Zadeva se je že obravnavala na najrazličnejših družbeno-političnih masovnih sestankih, ustrežajočih forumih, vendar se občani iz dneva v dan pritožujejo da so izločine obeh sestavin vedno večje in da bo potrebno v tem pogledu aktivnejše pristopiti k rešitvi tega vprašanja. Dejstvo je, da nihče

nima sicer izredno otipljivih dokazov, ker se zadeve obravnavajo letno in še to pavšalno, vsekakor pa vsi vidijo in vedo, da je tako stanje skoraj nevzdržno, v nekaterih predelih izredno kritično in da je res verjetno zadnji čas, da ustrezajoči organi napravijo določene korake, če že ne za odstranitev, vsaj za omejitev takega stanja. In kje je krivda?

Podjetja Elektrarna Trbovlje, Cementarna Trbovlje, Tovarna kemičnih izdelkov in Steklarna Hrastnik, ki so po mnenju izvedniške komisije povzročitelji takega stanja, so praktično in dejan-

ske obratovalce že v preteklosti, sicer z manjšim obsegom, ko glede prašenja ni bilo posebnih vprašanj. Zlasti Steklarna Hrastnik in Tovarna kemičnih izdelkov nista povzročali ob začetku svojega obratovanja nikakršnih škod. V letu 1939 in 1940 so zasebni kmetje prvič postavili pred Elektrarno Trbovlje in Cementarno Trbovlje odškodninske zahteve, na podlagi katerih so bile sklenjene najrazličnejše služnostne pogodbe s plačilom ustrežajoče odškodnine za vselej ali za določen čas. Po izvršeni rekonstrukciji tovarn po osvoboditvi se je ponovno začelo postavljati vprašanje povečanega prašenja. Na zahtevo zasebnih kmetovalcev so podjetja priznala, da povzročajo določeno škodo in je bila zato imenovana posebna komisija, ki je letno vršila ogled, določala višino odškodnine, ki so jo priznavala podjetja kakor tudi zasebni kmetovalci. Škoda se je ocenjevala na ta način, da je komisija obhodila ogrožena območja, določila klasifikacijo in kategorijo ogroženih zemljišč v procentnem razponu, nakar se je vzela kot osnova katastrski dohodek in se na tej podlagi upošteva oba momenta izračunala odškodnina. Predstavniki podjetij pa so na enem izmed skupnih sestankov določili medsebojni procent povzročenih škod.

V zadnjem obdobju pa zasebni kmetovalci niso bili več zadovoljni z višino izplačane in ugotovljene odškodnine in so zato začeli iskati najrazličnejšo pomoč pri organih družbenih skupnosti in tudi na sodišču. Kmetje poudarjajo, da je povzročena škoda vsako leto večja in da ne obstoji škoda samo na poljskih pridelkih, temveč da je nastala izrazita škoda na sadnem drevju, gozdnem prirastku, na stavbah itd. Na drugi strani pa podjetja zatrjujejo, da so z izpopolnitvijo proizvodnje zmanjšala obseg emisij prašenja in dušljivih plinov. Tako smo dobili dve nasprotujoči si mnenji, ki vznikneta na vsakem koraku, kakorkoli in kjerkoli se obravnava vprašanje povzročenja škode po izločinah. Ravno iz tega razloga pa opazamo, da so se posamezniki začeli zatekati k posameznim odvetnikom, ki so začeli vlagati tožbe ali grozijo s tožbami. Ne mislimo tu oporekati pravici uveljavljanja individualnega zahtevka, temveč opozoriti, da bodo te tožbe vsekakor dolgotrajne, da bo izgubljenih mnogo ur, da je uspeh tožb ali odgovorov negotov in da od tega ne bodo imeli koristi ne delovne organizacije kakor tudi ne zasebni kmetovalci, temveč nekdo tretji, ki je morda samo zainteresiran, da se postopek tako odvija. Moralo bi priti do skupnega medsebojnega sporazuma, kar bi bilo verjetno veliko ceneje, poleg tega pa to ne bi povzročalo medsebojnih nasprotij, očitaj in negotovanj, to pa še zlasti zaradi tega, ker je mnogo občanov z ogroženih območij, oškodovancev ali njihovih družinskih članov, zaposlenih ravno v delovnih organizacijah, katerim se očita povzročanje škode. V zadnjem času se tudi ta nasprotja iz dneva v dan stopnjujejo, tako da tudi komisija v prihodnje praktično po načinu in postopku, kot ga je imela do

sedaj, ne bo mogla več vršiti ocenjevanja škode. Imamo že več primerov, ko posamezniki vlagajo tožbe pri pristojnih sodiščih zoper vsa štiri podjetja in zahtevajo tudi po 200 % razliko višine škode od tiste, ki je bila določena po komisiji. V vseh tožbah tožitelji navajajo, da so se na njihovih posestvih gospodarske razmere močno spremenile po letu 1965, in sicer v tem pogledu, da je začela hirati goveja živina in perjad, da imajo domači izdelki vonj po žveplu, da je potrebno mnogokrat izvršiti zasilne zakole in to vse zaradi tega, ker je hrana, ki jo zauživa domača živina, nasičena s sajami, pepelom in spojinami žvepla. Za škodo na sadnem drevju tožitelji utemeljujejo, da sadno drevje propada, da so sadovnjaki brez listja in da ne bo dolgo, ko bo to drevje popolnoma propadlo. Prav tako tudi zatrjujejo, da ljudje bolehalo za spastičnim pljučnim katarjem in da ima ta bolezen svoj izvor v močnem onesnaženju zraka. Gozdno drevje se suši in že dalj časa ne daje nobenega prirastka.

Vse te navedbe so skoraj iste, vendar se pri tem postavlja vprašanje, če so res samo delovne organizacije odgovorne in krive za povzročeno škodo. Nesporo je, da je zrak onečiščen in izločine prekomerne in da bo potrebno v tem pogledu najti ustrežajočo rešitev za zmanjšanje prašenja. Strokovne ugotovitve pa tudi navajajo, da prašenje in izločine niso samo rezultat industrijskega obratovanja delovnih organizacij, ampak tudi rezultat individualnih gospodinjstev, ki so v nekaterih področjih (za Hrastnik to ni bilo ugotovljeno) sorazmerno v višini 50 % udeležena pri prašenju. Morda tudi v Hrastniku oziroma področju Zasavja delno prispevajo k takemu stanju.

Nekaj predlogov in misli o požarni varnosti pri nas

kolektiva smo na pobudo gasilskega društva uspeli zainteresirati in vpisati 8 članov. Šola traja 3 mesece, vsak drugi dan v tednu. S tem bomo veliko pridobili, bili pa smo že krepko potrebni šolane-ga kadra, kajti takšen človek, ki se šola in jo dokonča, drugače gleda in opozarja na pomanjkljivosti, zna ravnati z orodjem, zna ljudi pripraviti k pravilnemu postopku, če zagori, pravilno organizira gašenje, zahteva preventivne ukrepe itd. Skratka, velika korist je to za ves kolektiv. Na žalost pa do danes še ni rešeno vprašanje honorarja za udeležence šole — vsaj povrnitev potnih stroškov v šolo in nazaj. Nekateri smatrajo, da je delo gasilske organizacije nekakšen hobi. Seveda nekaj, dokler je bila tovarna majhna, dokler ni bilo toliko gorljivih snovi nakopičenih, se je več ali manj lahko govorilo o hobiju, danes, ko obravnavamo požarno nevarnost po tisočih tonah

iskro ali plamenčkom in če to pravilno in pravočasno lokaliziramo, potem preprečimo veliko škodo.

Dne 20. 3. 1970 je požarno-varnostna komisija imela sejo in na njej obravnavala problematiko pomanjkanja vode za skladišča gotovih izdelkov. Ostalo je še odprto vprašanje shranjevanja jeklenk za aceten in kisik, ki se še vedno povaljujejo v podpečju starega obrata. Še nekaj sklepov in predlogov, ki jih je komisija dala v zapisnik:

— Potrebno je namestiti protipožarne naprave v novih skladiščih, preden se dajo v obratovanje. Vodo s priključki naj se napelje v vsako nadstropje, ravno tako montaža javljavcev požara.

— Predlaga se izgradnja črpalnice in nastavitve motorne črpalke za hitro in učinkovito intervencijo; stala bi zadaj železnice s priključkom vode iz hidranta ali tehnološke vode.

— Nujno je v slikarnici preurediti peč za žganje, ker se na sedanjih ploščah pregreva.

— V podpečju avtomatske proizvodnje naj se namesti nekaj zabojev peska za slučaj požara, ker je za najmanjši izbruh dovolj nekaj lopatic peska, tako da aparati ostanejo le za večjo nevarnost.

— Za izobraževanje v okviru protipožarne zaščite se zadolžita tovariša Kirhmajster Rudi in Roškar Franc I., ki se naj dogovorita s kadrovsko pravno službo.

— V tečaju za novo sprejete v Steklarno naj bi se uvedel dveurni pouk o uporabi požarno-varnostnih naprav in protipožarnosti preventivni v naši tovarni.

Po seji si je komisija za požarno varnost ogledala tovarno oziroma najbolj ogrožena mesta in ugotovila, da je stanje še kar zadovoljivo, le na več mestih so ročni gasilni aparati založeni in kajenje še ni popolnoma odpravljeno po skladiščih. Nujno je treba izdelati nekaj opozorilnih tablic »Kaditi prepovedano!« in jih čimprej namestiti.

Skratka, stremeti moramo vsi do zadnjega da do požara ne pride; to storimo tako, da vsak na svojem delovišču skrbi za red in čistočo, hitro vnetljiv material pa ne odlagamo na mesta, kjer se temperatura dvigne do vnetišča.

Rudi Kirhmajster

Tako izgleda nov gasilski avto

gorljivega olja, tisočih kilogramih plina butana, po velikih polnih skladiščih v avtomatski proizvodnji, prepojeno z oljem in nešteto drugih nevarnostih, pa gasilska organizacija ni več klub dobrih pivcev, ampak ljudi, ki razmišljajo in delajo v prid tovarne. V gasilski organizaciji oziroma društvu rešujemo in obravnavamo razne probleme v zvezi s pomanjkanjem vode za gašenje. Danes zagotovo vemo, da voda iz poto-ka ni uporabna, hidranti delno zadostujejo, odvisno od vremenskega obdobja. Kljub temu danes z dobro organiziranostjo in dobrimi vajami lahko učinkovito delujemo, seveda je vse odvisno od ljudi, oziroma začetka požara. Vsak požar se začne z zelo majhno

Tovariš Majcen Nande pri svojem vsakodnevnem delu — pre-
vijanju električnih motorjev, ki
so se pokvarili med obratova-
njem

NOVO OBDOBJE STRELSKE DRUŽINE »STEKLAR«

Streljanje je eno izmed precej aktivnih športnih delovanj v spodnjem delu Hrastnika. To se vidi predvsem iz tega, da so člani strelske družine dosegli lepe uspehe na tekmovanjih v občinskem in delno tudi v republiškem merilu. Poleg tega so se organizirala tudi večja masovna tekmovanja, v katerih so sodelovali predvsem člani našega kolektiva Steklarne Hrastnik. To so bila predvsem sindikalna in medobratna tekmovanja. Vseh teh tekmovanj smo imeli lansko leto okrog 21, v to je všteta moška in ženska ekipa. Naštel bi nekaj boljših rezultatov s teh tekmovanj.

1. V tekmovanju za družinsko »Zlato puščico« je prvo mesto osvojil tovariš Pufler Edi.

2. V občinsko sindikalnem tekmovanju je osvojila moška in ženska ekipa SD »Steklar« prvo mesto.

3. V medkolektivnem sindikalnem tekmovanju na Jesenicah je sodelovalo 5 ekip. Prvo mesto je zasedla ekipa SD »Steklar«, pri moških posamezno pa tovariš Pufler Edi, pri ženskah posamezno je drugo mesto osvojila tovarišica Grohar Ivica.

Zadnje čase pa se je opažalo mrtvilo v tem športnem delovanju. To je vplivalo tudi na članke strelske družine in tekmovanja. Temu je predvsem vzrok neurejenost in premajhna kapaciteta strelšča ter nezanimanje vodilnih funkcionarjev za delo v upravnem odboru SD, tako da je delo pretežno padlo na ramena le dveh članov UO, to je podpredsednika in tehničnega vodjo. Treba pa je aktivirati celotno članstvo v UO, da opravlja vsak svojo nalogo in da se ustvarijo družini nove popestrane in razširjene oblike delovanja.

Zaradi teh vzrokov in zahtev se je sklical izredni občni zbor, ki je bil v soboto 17. 3. 1970. Na tem izrednem občnem zboru so se zamenjali člani UO v vodilnih funkcijah, predsednik strelske družine je ponovno postal tovariš Grohar Janez. Sprejeli so nove delovne naloge za perspektivnejši razvoj strelstva.

Navedel bi nekaj važnih sklepov, koristnih za nadaljnje delo SD »Steklar«:

1. Novo strelšče nam bo omogočilo, da uvedemo pestrejšo in razširjeno obliko delovanja SD »Steklar«. To se naj odrazi predvsem na ta način, da tesno sodelujemo s sorodnimi organizacijami kot so ZKOP, ZB, Lovska družina, taborniki ter pri njih ustanovljamo sekcije streljanja pod okriljem naše družine.

2. Vključili se bomo v program vsesplošne ljudske obrambe Hrastnika pri izvenarmadni vzgoji ljudi na področju strelstva.

3. Po možnosti ustanoviti sekcije strelstva na šolah.

4. Dalje vzgajati tekmovalce, tako moške kot tudi ženske ekipe in jih usposabljaati za kvalitetna tekmovanja.

5. Če pa hočemo vse to izpeljati potrebujemo kvaliteten strokovni trenerski, vadiateljski in sodniški kader; zato je naša prva naloga, da s pomočjo občinskega strelskega odbora najdemo primerna finančna sredstva za vzgojo tega kadra, ki ga v naši družini občutno primanjkuje.

Za gradnjo prepotrebne strelšča smo pričeli lansko leto. Tu so nam priskočili na pomoč moralno in materialno kolektiv, samoupravni organi in direktor Steklarne Hrastnik. Gradbeni odbor, ki ga sestavljajo: direktor Jože Klanšek, Špacapan Roman in Grohar Janez, vlaga vse sile v gradnjo in se trudi, da bi bil ta športno rekreacijski in vzgojni objekt gotov do sredine poletja 1970. Pripravo zemljišča za gradnjo, to je splaniranje in odkop s stroji, nam je omogočil kolektiv Steklarne. Precej dela pa so opravili člani SD sami. 31 članov je izvršilo 479 prostovoljnih neplačanih ur. To delo je bilo: pripravljanje gramoza, izgradnja ceste do strelšča, sajenje topolov itd.

Za razumevanje in pomoč se kolektivu in organom upravljanja zahvaljujemo!

G.R.

Delovno predsedstvo strelske družine »Steklar« na izrednem občnem zboru 17. 3. 1970

Športne igre železarjev, gumarjev in steklarjev bodo letos v Žalcu

Na posvetu, ki je bil v Žalcu med predstavniki mladinskih organizacij gornjih podjetij, je bilo sklenjeno, da bodo letos igre v Žalcu, in to 25. in 26. aprila. Tekmovalo se bo v naslednjih panogah:

— v kegljanju: moška ekipa ima 6 članov na 100 lučajev, ženska ekipa 3 članice na 100 lučajev;

— v streljanju: moška ekipa 4 člani, ženska ekipa 3 članice;

— v namiznem tenisu: moška ekipa 3 člani, ženska ekipa 2 članice;

— v šahu: moška ekipa 4 člani;

— v odbojki: moška ekipa;

— v rokometu: moška ekipa;

— v pohodu: 3 moški in 2 ženske.

Poleg omenjenih iger bo na predvečer tekmovanja v kvizu, katerega se bo udeležila tudi ekipa naše mladinske organizacije. V teh srečanjih je izredno močna konkurenca, zato se bo treba temeljito pripraviti.

Rezultate teh iger bomo objavili v eni od naslednjih števil »Steklar«.

Grčar Karl

ALI JE GLASILO ODVEČ?

Pet let je minilo, odkar je ponovno začelo izhajati naše glasilo »Steklar«. To pomeni 5 let obveščanja, 5 let naprežanja uredniškega odbora, 5 let objavljanja najrazličnejših zanimivih in morda tudi nezanimivih, strokovnih ali nestrokovnih in poljubnih zadev, ki pa so v vsakem pogledu omogočale našim članom, da so se seznanili z najpomembnejšimi vprašanji poslovanja in dela podjetja. Ob izidu prve številke smo si začrtali pot, cilje in namene tega glasila in marsikdo je tudi obljubil, da bo v to svoje glasilo zapisal vse tisto, kar se dogaja med našim članstvom, kar je potrebno, da bi naši člani vedeli, ker bi le na ta način lahko obdržali izredno priljubljenost glasila. Nihče verjetno ne trdi in tudi ne more trditi, da glasilo ni vestno pripravljeno, da ni v njem člankov z vsega področja našega skupnega življenja, toda pri tem nikakor ne moremo mimo dejstva, da določeni člani ne izpolnjujejo svojih obveznosti glede pisanja v ta list. Vsakdo bi se moral zavedati, da glasilo ni samo sebi namen ali da je to profesionalna dejavnost katerega koli ali da služi uredniškemu odboru, temveč da je to glasilo, ki je namenjeno in potrebno 1800-članskemu kolektivu in da ima list v tem pogledu družbeno-političen pomen, saj obvešča naše člane o vsem tistem, kar morajo vedeti, kar želijo vedeti, pa čeprav je treba včasih mnogo truda, da od posameznih dopisnikov dobimo zaželeno članke. Ob izidu vsake številke uredniški odbor posebno zaskrbi, kako bodo člani sprejeli glasilo. V tem pogledu si lahko postavimo vprašanje, zakaj taka nestrpnost, zakaj podjetje izdaja glasilo in zakaj naj bi bil delavec informiran o vsem, kar se v podjetju dogaja. Vedeti je treba, da člani podjetja nimajo na razpolago ustrezajočih podatkov, da so zaposleni samo v eni enoti, da pa so družbeni upravitelji in so zato upravičeni, kar jim je potrebno posebno nuditi, da se seznanijo z dogodki v podjetju kot celoti. Iz tega izhaja, da mora biti glasilo tako, kot je življenje v podjetju čeprav je potrebno mnogokrat pripisati še določene zadeve, ki so vsebinsko drugačnega značaja. Ob izdajanju glasila pa se tudi sprašujemo, ali so že dosegli zadovoljivo stopnjo informiranosti. Na tem mestu lahko povemo, da smo občutili in slišali že marsikatero pikro besedo od vidnejšega delavca na račun glasila, zakaj se to piše, da to stane, da to morda ni potrebno itd. Vsakdo, ki tako misli, se ne zaveda, kakšno krivico dela vsem tistim članom delovne skupnosti, ki drugače mislijo o našem glasilu in ki so upravičeni, da so informirani o poslovanju podjetja. To pomeni, da bi morali še bolj razmišljati o vsebini glasila v bodoče, tematiki, kaj naj naši članki v osnovi obravnavajo. Danes ugotavljamo, da so informacije našemu članstvu nujno potrebne, in da samo mesečno glasilo ne bo zadostovalo za uresničitev vseh tistih načel, ki jih o informiranju določa naša ustava, resolucije družbeno-političnih organizacij in bo potrebno pomisliti še na druge pismene oblike obveščanja. Morda se bo ob takem predlogu kdo ustavil in bo zanikal potrebnost, takrat bomo dolžni, da bomo skupno z pozitivnimi elementi prebredli tudi tako oviro, pa čeprav bo stala nekaj več sredstev, pri tem pa bo naša zavest čista, ker bomo storili korak naprej v korist delovnega človeka.

Uredniški odbor

ODŠLI V INVALIDSKI POKOJ

Dne 22. 12. 1969 je bil invalidsko upokojen naš dolgoletni sodelavec PIVEC FRANC, roj. 28. 1. 1914. leta. Številna delavska družina, iz katere izhaja, mu ni

dovoljevala, da bi bil dolgo doma. Zelo mlad je odšel od doma za zaslužkom. Njegova prva zaposlitev je bila na kmetiji Dolinškovi. Že leta 1934 se je zaposlil v Steklarni Hrastnik na zunanem obratu. Pozneje je dve leti delal kot brusilec stekla pri skupini razno. Tudi na tem delovnem mestu ga niso pustili. Prestavljen je bil za vozača stekla. V letu 1941 je prišel v zmesarno, tu je bil zaposlen vse do svoje upokojitve. Leta 1948 je napravil izpit za I. topilničarja, tako je Franci s svojim marljivim delom dosegel svoj življenjski cilj.

Ko odhaja v zaslužni pokoj, mu želijo njegovi sodelavci in uredništvo, da bi ga še veliko let užival v sreči in zdravju.

V mesecu marcu 1970 je bil invalidsko upokojen steklarski brigadir pri skupini RDBO opal tovariš RAJKO ŽAGAR, roj. 30. 7. 1925 v Trbovljah. 29. 10. 1940 se je zaposlil v Steklarni Hrastnik. Veselje do steklarskega poklica mu je omogočilo, da je pri delu hitro napredoval. Tako je bil kmalu krogličar, zatem pomočnik in sedaj že vrsto let mojster. Njegovo delo pa ni bilo samo v tovarni, njegova aktivnost pri brogarskem društvu je bila in je še danes zelo velika. Rajko je eden od ustanoviteljev tega lepega in zdravega športa na vodi, že leta 1948 ga vidimo med ustanovnimi člani pri Ljudski tehniki. Tam je dobil nalogo, da zbere člane za brogarsko sekcijo. To mu je uspelo in knfalu se je zbralo veliko številno mladih okrog njega. Sadovi njegovega dela se kažejo še danes. Sedaj imamo Brogarsko društvo Hrastnik. Svoje velike in dolgoletne

zkušnje še danes rad prenaša na mlajše člane. Za njegovo delo v tovarni, kakor tudi na športnem področju se mu zahvaljujemo in želimo, da bi se čim prej pozdravil in užival še veliko let zaslužni pokoj.

Uredništvo

KLEŠNIK ZOFIJA, roj. 1. 4. 1914, zaposlena v brusilnici Steklarne Hrastnik kot dodajalka na obžigalnem stroju, je bila 7. 3. 1970 invalidsko upokojena. Njena življenjska pot ni bila posuta z rožami. Že zelo mlada si je morala služiti kruh. Prvič se je zaposlila 25. 6. 1928. Delala je na raznih delih in pri raznih gospodarjih. V Steklarni Hrast-

nik se je zaposlila ponovno 22. 5. 1962. Pri svojem delu je bila vestna in marljiva. Njena bolezen pa ji ni prizanašala, zato je bila tudi pred kratkim invalidsko upokojena.

Želimo, da bi se ji zdravje popravilo in da bi zaslužni pokoj uživala še veliko let v krogu svojih dragih.

Uredništvo

Odlikovani zaslužni ribiči in sodelavci

Ribiška družina je imela razširjeno sejo dne 5. III. t. l. s precej številno udeležbo. Ribiška družina šteje 109 članov, od katerih je 62 članov iz našega kolektiva.

Na predlog Ribiške družine je Ribiška zveza Slovenije odlikovala 18 članov naše družine. Eno najvišjih odlikovanj za zasluge za ribištvo je prejel direktor steklarne Hrastnik — Klanšek Jože — Red I. stopnje.

Od naših članov so prejeli odlikovanja:

Red II. stopnje Štiher Robert;

Red III. stopnje Knez Alojz I.;

Red za zasluge za ribištvo pa naslednji člani:

Maurer Oskar, Keber Blaž, Arlič Stanko, Medved Karl, Pufler Ernest II., Benčina Emil in Grohar Janez.

V nadaljevanju razširjene seje je bilo precej negotovanja glede nepoštenih razdelitev denarja, ki ga dobe zasavske ribiške družine kot odškodnino za onesnaženje voda od podjetij. Imamo najbolj zamazano vodo, žal pa dobivamo tudi najmanjšo odškodnino, ker imamo najmanj hektarjev voda. Zahteva se drug način razdelitve, ker je sedanji krivičen.

Družina si je zadala tudi nalogo pripraviti nov statut ter ga dati vsem članom, ki se bodo potem morali ravnati po njem, da ne bo več nobenih nejasnosti.

Ob zaključku seje so bili še ribiški izpiti za nove člane-ribiče.

Grčar Karl

Predsednik strelske družine izroča visoko odlikovanje red I. stopnje direktorju Klanšek Jožetu

Člani ribiške družine na razširjeni seji 5. 3. 1970

OBČINSKE SINDIKALNE ŠPORTNE IGRE

V organizaciji občinskega sindikalnega sveta Hrastnik se že dalj časa vršijo športne igre, katerih se v največjem številu udeležujejo člani našega kolektiva. Tudi rezultati so izredno razveseljivi, kar priča, da so naši člani vsestransko zainteresirani za razna tekmovanja in bo nujno nuditi še več pomoči za še bolj množično sodelovanje naših članov.

V preteklem mesecu so bila naslednja tekmovanja s temi rezultati:

Na občinskem šahovskem tekmovanju je sodelovalo 9 ekip, med katerimi je ekipa Steklarne dosegla I. mesto z 28,5 točkami pred rudnikom 24,5 točk ter Splošnim trgovskim podjetjem 17 točk.

V namiznem tenisu je v občinskem tekmovanju sodelovalo 8 ekip, od tega kar 4 iz steklarne. Prva ekipa se je uvrstila na drugo mesto za STP Hrastnik, druga ekipa pa na 4. mesto za ekipo kemične tovarne Hrastnik.

V kegljaškem tekmovanju smo tudi nastopili z več ekipami, in je prva ekipa osvojila I. mesto, ostale pa II. in IV. mesto.

V tem mesecu bo še tekmovanje v streljanju, kjer bomo tudi sodelovali z moško in žensko ekipo.

Rekreacijski odbor apelira na člane kolektiva, da še bolj masovno sodelujejo v teh igrah, da si po težkem delu najdemo prepotrebno razvedrilo.

Grčar Karl

NAGRADNA KRIŽANKA

●	ORODJE ZANJIC	ČLANICA OTROŠKE ORGANIZACIJE	PALAČINKA	MAJHEN PES	PRESTOLNICA GANE	ZBIRKA GRAMOFONSKIH PLOŠČ	●	SOVRAG	LENUH V PANJU	VRHUNSKI ŠPORTNIK	ZMAKAVT, KRALJICEV	PRAVOSLAVNA VERSKA PODOBA	NENADNA SRČNA SLABOST	IME FILM. IGRALKE GARDNER	●	OSIJEK	ŽLAHTNI KAMEN, ČISTI OGLEDALCI	GORNJE OKONČINE	NOVINAR MAHKOTA
MAJHNA BITKA						NAUK O SAV. NOTEŽJU V MIROVANJU KUTINA										POLJSKA REKA			
RUSKI KOMPONIST 1844 - 1908 (ANTAR)																MESTO V SVICI MORSKI RAK			
OBRT, KI SE BAVI Z POLIRANJEM										STAR AV. STRIJSKI SREBRNIK						URADNI SPIS REKA V PAKISTANU			
●	STRIČNIK FILMSKI IGRALEC DOUGLAS					KONEC POLOTOKA VOZ S PLOHOM				VZDEVEK GOETHEJE VE MATERE	NAŠICE BIŽUTERIJA			FRANC. FILM. IGRALKA UBOJ					
DEKLIŠKA FRIZURA					PESEM HVALNICA				VRH V HIMALAJI NORBERT JOKL									RIMSKA BOGINJA JEZE	STATUA
DRŽAVA V PREDNJI AZIJI					TENDENCA IZDELOVALEC KOŠEV							STRELIVO V TOPOVSKI KROGLI							
PDEČI KRIŽ SLOVENIJE				KOROŠ. LJUD. SKLADATELJ RIMSKI PESNIK								OGULIN GRŠKI BOG VOJNE			3				
KARLOVAC			MADŽARSKI PISATELJ ALPINISTI V STENI					GLAVNO MESTO ERITREJE	MITOLOŠKI LETALEC MEMENTO							"PUŠČAVSKA LADJA"	UMET. ZGO. DOVINAR CANKAR MOŠKI POTOMEČ		
●	KOCINA	ŽEN. IME INDIJSKI FIZIK				POLUKSOV BRAT								OCET MLADI SLO. VENSKE DRA. MATIK				SLAVNI NOGOMETNI VRATAR	ŽENSKO IME
REKA, KITEČE S KOZI MARIBOR					SESTAVIL KARLI DREMEL	LOČILO NA KONCU STAVKA SLAVONSKA POŽEGA GORA V SVICI				PREDEL BEOGRADA JUŽNOMER. DRŽAVA									
SLAVNI TENISKI IGRALEC (ROAD)					PODPORA TRANSPORT. SREDSTVO							ŠTUDIJSKI KROŽEK PERJE PRI KORENJU							
KONEC MOLITVE					ORGANSKA SNOV (A, B...) ČARGO IVAN									ČEBELJI PROIZVOD				ŠIBENIK RIMSKE ŠEST	
UKRAJINSKI PLES						GOROVJE V BOL. GARIJI								OTOČEK BLIZU ČRESA					
RAZČLEMBRA RAZKROJ						FRANCOSKI PISATELJ (CLAUDE)								OBMEJNA PRISTOJ. BINA					

Za pravilno rešitev današnje križanke razpisujemo 7 nagrad:

1. nagrada: 30 din
2. nagrada: 20 din
3. do 7. nagrada: po 10 din

Izrežek z vpisano rešitvijo pošljite na naslov: Uredništvo »Steklarja« Hrastnik. Pri žrebanju bomo upoštevali vse rešitve, ki bodo v uredništvu do ponedeljka, 20. aprila.

Nagrajeni reševalci

Za nagradno križanko, objavljeno v zadnji številki »Steklarja«, smo prejeli 82 rešitev. Žreb je prisodil nagrade naslednjim:

1. nagrada (20 din): Stepišnik Anica
2. nagrada (15 din): Klenovšek Franc. upok.
3. do 5. nagrada (po 10 din) prejmejo: Crnkovič Milan, Rancinger Ivan, upok., Hudi Marinka

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE

Vodoravno: Napalkov, TŠ, alpaka, ikonostas, RK, turnir, Laramie, urarna, Etna, Kolpa, avla, ideal,

Aimoni, Nemea, era, ozelot, Portugalska, mimus, NK, vtisk, tur, OD, tovarišica, krota, rok, Vesel, nad, racak, iris, trsje, disk, Defoe, Ulikses, han, jurta, dušilnik, kosa, Ariel, iniciala. Ilir, Mačva, Nana, Pan, smrt.

ZANIMALO VAS BO

PRIŠLI V PODJETJE

Zagozda Ana, pomožna delavka v slikarnici; Čepin Alojz, pobiralec črepinj; Črešnovar Franc, rezervni nabiralec; Groznik Uroš, laborant; Draksler Marko, odnašalec; Stopinšek Drago, odnašalec; Orač Ivica, odnašalka; Jamšek Rado, odnašalec; Korbar Stanislav, pripravljalec kartonov; Zajc Stanislav, prenašalec steklenih izdelkov; Mlinarič Marjana, odnašalka; Hohkraut Milena, odnašalka.

ODŠLI IZ PODJETJA

Na lastno željo
Sinkovec Breda, pomožna delavka v slikarnici; Mihalič Fride-

rik, delavec v zmesarni; Kosmatin Klotilda, pomožna delavka v slikarnici; Pintar Silvester, stiskalec modelov; Sladič Stanislava, odnašalka; Ardalič Džoko, krogličar; Doberšek Jože, izpihalec.

ODŠLI V JLA

Lakner Marjan, prenašalec steklenih izdelkov; Pistotnik Matija, predstiskalec; Brunček Ivan, krogličar; Centrih Alojz, pobiralec črepinj; Sivec Maksimiljan, menjalec modelov; Kušar Ivan, menjalec modelov; Žibret Miroslav, menjalec modelov; Sentjurs Boris, kovinostrugar; Crnkovič Milan II., polirec modelov.

SAMOVOLJNO ZAPUSTIL DELO

Bezgovšek Franc, odnašalec stekla.

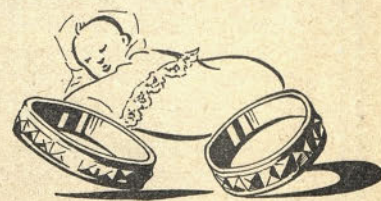
INVALIDSKO UPOKOJENA

Klešnik Zofija, delavka v brusilnici in Žagar Rajko, steklar.

POROČILI SO SE

Mejač Ivana, delavka v slikarnici — GROHAR; Brečko Terezija, delavka v slikarnici in Stopinšek

Silvo, pobiralec črepinj; Durmišević Irfam; Sebasu Marjeta, kontrolor — BEC.

PRIRASTEK V DRUŽINI

Javoršek Mihael, izmenski vodja — hčerko; Grohar Marta, vezalka v slikarnici — hčerko; Babič Marija II., odnašalka — sina; Hočevar Adolf, nabiralec — sina; Vrtačnik Erika, čistilka — sina; Šlenc Albin, steklarski pomočnik — sina.

Dapisujte

V NAŠ LIST